

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo mora, prometa
i infrastrukture

**PROVEDBENI PROGRAM MINISTARSTVA
MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE ZA
RAZDOBLJE 2021. – 2024.**

Godišnje izvješće za 2023. godinu

Travanj, 2024.

Sadržaj

Predgovor	5
1. UVOD	6
1.1. DJELOKRUG	6
1.2. VIZIJA	7
1.3. MISIJA	7
1.4. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA.....	8
1.5. AGENCIJE, USTANOVE I/ILI TRGOVAČKA DRUŠTVA.....	8
2. OPIS IZAZOVA I RAZVOJNIH POTREBA KOJI ĆE SE ADRESIRATI PROVEDBOM PROGRAMA	13
3. OPIS MJERA	14
3.1. MJERE ZA RAZVOJ ZRAČNOG PROMETA	14
3.2. MJERE ZA RAZVOJ ELEKTRONIČKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKIH USLUGA...16	
Mjera 5. Izrada Programa potpore za osiguravanje digitalne povezivosti mrežama vrlo velikog kapaciteta.....	17
Mjera 6. Izrada analize potencijala primjene dodatnih oblika financijske pomoći	18
Mjera 7. Dodjela državne potpore HP-Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa-univerzalne poštanske usluge za razdoblje od 2019. do 2023. godine	18
3.3. MJERE ZA RAZVOJ POMORSKOG PROMETA, SIGURNOSTI PLOVIDBE I PROMETA UNUTARNJIH PLOVNIH PUTOVA.....	19
Mjera 8. Specijalizacija luka otvorenih za javni promet od osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku.....	20
Mjera 9. Povećanje održivosti prometnog sektora u cjelini	21
Mjera 10. Podizanje energetske učinkovitosti u pomorskom prometu	22
Mjera 11. Poboljšanje otočne mobilnosti te gospodarskog razvitka otoka	22
Mjera 12. Osiguranje minimalnih tehničkih uvjeta i usluga u lukama te maritimne sigurnosti brodova koji obavljaju javni obalni linijski prijevoz.....	23
Mjera 14. Povećanje sigurnosti pomorskog prometa i prometa unutarnjim vodama	23
Mjera 15. Osnaživanje sposobnosti sprječavanja i reagiranja na onečišćenja mora s pomorskih objekata	24
Mjera 16. Modernizacija i unaprjeđenje službe traganja i spašavanja na moru	26
Mjera 17. Unaprjeđenje usluge sigurnosti plovidbe u unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru i isključivom gospodarskom pojasu	26
Mjera 18. Razvoj usluga elektroničkog poslovanja u lučkom području i upravljanja morskim prostorom	27
Mjera 19. Provođenje hidrografske djelatnosti u svrhu hidrografsko-navigacijskog pomorskog prometa.....	27

Mjera 20. Razvoj informacijskog sustava razmjene podataka u vodnom prometu.....	29
Mjera 21. Modernizacija objekata pomorske signalizacije	29
Mjera 22. Razvoj sustava podataka o objektima sigurnosti plovidbe te uspostava Registra objekata sigurnosti plovidbe.....	30
Mjera 23. Unaprjeđenje plovnog puta rijeka te izgradnja višenamjenskog kanala Dunav-Sava ..	30
Mjera 24. Revitalizacija Kupe, unaprjeđenje sigurnosti i sustava signalizacije (RIS) te povećanje flote plovila za nadzor sigurnosti plovidbe i plovila za zaštitu okoliša.....	32
Mjera 25. Povećanje interoperabilnosti i pristupačnosti drugim vidovima prometa, zaštita okoliša te povećanje administrativnih kapaciteta/obuka.....	33
Mjera 26. Povećanje energetske učinkovitosti i financijske održivosti te suradnja s hrvatskim brodarima i podrška društvima za prijevoz unutarnjim plovnim putovima	34
Mjera 27. Razvoj luka na osnovnoj i sveobuhvatnoj TEN-T mreži i terminala za opasne tvari te objekta za gospodarenje otpadom i unaprjeđenje informacijske platforme	35
Mjera 28. Međunarodna suradnja, usklađivanje nacionalnog pravnog okvira sa propisima EU te zahtjevima Schengenskog sporazuma	37
3.4. MJERE ZA RAZVOJ, CESTOVNOG ŽELJEZNIČKOG I INTERMODALNOG PROMETA	38
Mjera 29. Poslovno i financijsko restrukturiranje cestarskih društava u državnom vlasništvu.....	39
Mjera 30. Sustavno upravljanje bukom na autocestama	39
Mjera 31. Povećanje energetske učinkovitosti na autocestama.....	40
Mjera 32. Povećanje sigurnosti prometa u tunelima - Usklađenje s Direktivom 2004/54/EC o minimalnim uvjetima sigurnosti za tunele na TEN-T mreži	40
Mjera 33. Povećanje sigurnosti prometa	41
Mjera 34. Povećanje pasivne sigurnosti korisnika autoceste	42
Mjera 35. Uvođenje bez-kontaktnog sustava za naplatu cestarine.....	42
Mjera 36. Razvoj cestovne infrastrukture na Osnovnoj/Sveobuhvatnoj TEN-T mreži.....	43
Mjera 37. Razvoj željezničke infrastrukture na Osnovnoj/ Sveobuhvatnoj TEN-T mreži.....	45
Mjera 38. Razvoj željezničke infrastrukture na regionalnim i lokalnim prugama	48
Mjera 39. Unaprjeđenje sigurnosti prometnog sustava	49
Mjera 40. Pripreme i prilagodba zahtjevima Schengenskog sporazuma	50
Mjera 41. Unaprjeđenje održavanja postojeće željezničke infrastrukture.....	51
Mjera 42. Povećanje financijske održivosti željezničkog sektora.....	52
Mjera 43. Donošenje novog strateškog okvira za željeznički sektor RH.....	52
Mjera 44. Poticanje razvoja željezničkog putničkog prometa.....	53
Mjera 45. Povećanje financijske održivosti upravitelja infrastrukture.....	53
Mjera 46. Uvođenje javne usluge u obavljanje javnog cestovnog prijevoza putnika	54
Mjera 47. Provedba Ugovora s regionalnim/lokalnim samoupravama za sufinanciranje prijevoza putnika.....	55

Mjera 48. Provedba dugoročnog Ugovora s MZOS vezano za provedbu projekta besplatnog željezničkog prijevoza djece, učenika i studenata.....	55
Mjera 49. Obnova voznog parka HŽPP-a	55
Mjera 50. Investiranje u postojeće prijevozne kapacitete HŽPP-a.....	56
Mjera 51. Uspostava tehničko-logističkog centra (TLC) Zagreb i modernizacija postojećih radionica za održavanje	56
Mjera 52. Razvoj integriranog sustava prijevoza	57
Mjera 53. Povećanje efikasnosti i produktivnosti poslovanja HŽPP kroz informatizaciju i digitalizaciju	57
3.5. HORIZONTALNE MJERE	59
Mjera 54. Djelotvorno upravljanje ljudskim potencijalima.....	59
Mjera 55. Djelotvorno i učinkovito upravljanje resursima i poslovnim procesima	59

Predgovor

Nakon stupanja na snagu Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine br. 123/17, 151/22) i Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine br. 89/18, 37/23), Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu Ministarstvo) po prvi puta izrađuje Provedbeni program kojim će se pobliže definirati mjere za provedbu ciljeva koji su definirani u Programu Vlade i Strategiji prometnog razvoja Republike Hrvatske 2017. - 2030., kao trenutno najvažnijeg strateškog akta Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

Ovim Provedbenim programom obuhvaća se razdoblje od 2021. do 2024. godine. Provedbenim programom definiraju se mjere, kao glavni elementi, koji će omogućiti praćenje rezultata i ocjenu djelotvornosti u okviru postavljenih ciljeva javnih politika. Mjere definirane u ovom Provedbenom programu uzimaju u obzir iznimno složen i širok djelokrug poslova i zadataka ovog Ministarstva.

U Provedbenom programu definirani su vizija, misija i djelokrug rada Ministarstva. U skladu sa uputama za izradu provedbenih programa, ovaj Provedbeni program Ministarstva također sadrži kratki opis izazova i razvojnih potreba koji će se adresirati provedbom istoga.

Također, u prilogu 1. Provedbeni program Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za razdoblje od 2020. do 2024. godine (tablični prikaz), temeljem zadanog obrasca definiran je niz faktora koji uključuju kratak opis mjera razrađenih u svrhu provedbe ciljeva iz Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske 2017.–2030., procjenu troška provedbe pojedine mjere, poveznicu s izvorom financiranja, okvir za praćenje provedbe, ključne točke ostvarenja za svaku mjeru, rokove provedbe te odgovarajuće pokazatelje rezultata za svaku mjeru s definiranim početnim i ciljnim vrijednostima za svaku godinu provedbe. Na taj način uspostavljena je povezanost strateških dokumenata tj. jasna veza Provedbenog programa i povezanog, hijerarhijski nadređenog akta strateškog planiranja, u skladu sa metodologijom izrade.

1. UVOD

Razvoj prometne povezanosti i infrastrukture u Republici Hrvatskoj smatra se izuzetno važnim za ekonomski i socijalni rast kao i za međunarodnu povezanost. Prometna infrastruktura je instrument regionalnoga razvoja koji pokreće razmjenu dobara te bolju pristupačnost svim ekonomskim, zdravstvenim, turističkim i ostalim sadržajima.

Zadaća Ministarstva je pratiti pripremu i provedbu strateških infrastrukturnih projekata i investicijskih programa od posebnog značaja za Republiku Hrvatsku, koji će biti usmjereni ka povećanju postojećeg stupnja infrastrukturne povezanosti svih regija. Navedeni projekti i programi usmjereni su i ka povećanju dostupnosti svih vidova prometa, uključujući i prometnu povezanost otoka međusobno i s kopnom, uz visok stupanj mjera zaštite okoliša, mora i vodnih putova unutarnjih voda u transportu. Ministarstvo također veliku važnost pridaje profesionalnosti i sigurnosti u pružanju prijevoznih usluga, kao i postizanju visoke razvijenosti elektroničkih komunikacija i tržišta poštanskih usluga. Zadaća Ministarstva je osigurati pravovremenu izradu kvalitetnih zakonskih i podzakonskih akata u svim sektorima prometa.

1.1. DJELOKRUG

U svojem djelokrugu, Ministarstvo teži razvoju efikasnog, sigurnog, održivog i ekološki prihvatljivog te modernog prometnog i komunikacijskog sustava, na korist svih građana Republike Hrvatske.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture obavlja upravne i druge poslove definirane Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (NN 97/2020, 2/2021 i 6/2023) koji se odnose na:

- Unutarnji i međunarodni pomorski, nautički, cestovni, željeznički, zračni i poštanski promet; sustav prometa žičarama, uspinjačama i vučnicama te promet na unutrašnjim vodama s infrastrukturom tih vidova prometa;
- planiranje, izradu i provedbu strateških dokumenata i projekata prometne infrastrukture, predlaže strategiju razvoja svih vidova prometa;
- zaštitu mora od onečišćenja s brodova; morske luke, pomorsko dobro i utvrđivanje granica pomorskog dobra, pomorsko osiguranje i pomorske agencije; luke na unutarnjim plovnim putovima; kopnene robno-transportne centre; zračne luke;
- prijevozna sredstva osim onih poslova koje ulaze u djelokrug rada drugih ministarstava;
- inspekcijske poslove: sigurnosti plovidbe na moru, unutarnjeg i međunarodnog cestovnog prometa i cesta, osim poslova iz djelokruga Ministarstva unutarnjih poslova, sigurnosti željezničkog prometa, sigurnosti prometa žičarama, uspinjačama i vučnicama, sigurnosti zračne plovidbe i sigurnosti plovidbe na unutarnjim vodama;
- elektroničke komunikacije, informacijsko društvo (osim poslova u djelokrugu drugih središnjih tijela državne uprave) i poštanske usluge, pripremanje nacрта prijedloga zakona i drugih propisa iz područja elektroničkih komunikacija i poštanskih usluga, osiguravanje i provedbu utvrđene politike i primjenu zakona i drugih propisa iz područja elektroničkih komunikacija i poštanskih usluga, izradu prijedloga strategija, strateških planova, studija, smjernica i programa razvoja elektroničkih komunikacija i

poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj. Nadalje, prijedloge planova za njihovu provedbu, izradu analiza i izvješća te pripremu prijedloga mjera i planova za razvoj i poboljšanje stanja u području elektroničkih komunikacija i poštanskih usluga te u unutarnjem i međunarodnom poštanskom prometu, pripremanje nacрта prijedloga zakona i drugih propisa iz područja radijske opreme i elektromagnetske kompatibilnosti, suradnju u praćenju, utvrđivanju i analizi pokazatelja razvoja informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT), i to osobito širokopojasnih usluga i tehnologija, izradu prijedloga mjera i planova za poticanje razvoja i poboljšanje stanja na tržištu ICT usluga i infrastrukture, s osobitim naglaskom na širokopojasne usluge i tehnologije.

Ministarstvo obavlja i upravne, stručne i druge poslove koji se odnose na:

- planiranje strateških infrastrukturnih projekata i izradu investicijskih programa za sve vidove prometa, od posebnog značenja za Republiku Hrvatsku te pripremanje prijedloga Vladi Republike Hrvatske za njihovo odobravanje i provedbu;
- praćenje provedbe velikih infrastrukturnih investicijskih radova u izgradnji objekata i uređaja prometne infrastrukture, osim njihove rekonstrukcije i održavanja, i drugih odgovarajućih infrastrukturnih radova od značaja za održivi razvitak Republike Hrvatske koji se u cijelosti ili u većoj mjeri financiraju sredstvima državnog proračuna, te usklađivanje aktivnosti drugih subjekata u izgradnji takvih objekata te praćenje i nadzor tih investicija;
- te obavlja stručne poslove koji se odnose na pokretanje, usklađivanje i nadzor poslova određenih aktima i propisima kojima se uređuje ukupni razvitak prometa.

1.2. VIZIJA

Vizija Ministarstva je u 2024. godini imati prometni i komunikacijski sustav Republike Hrvatske koji je visoko razvijen, efikasan, siguran, ekološki prihvatljiv, otporan i potpuno integriran u TEN-T mrežu EU i glavne međunarodne prometne pravce, čime se na najoptimalniji način iskorištavaju prometni i geografski položaj Republike Hrvatske te zadovoljavaju potrebe teretnog i putničkog prijevoza, a visoka razvijenost elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga u Republici Hrvatskoj u 2024. godini omogućava potpunu digitalnu transformaciju društva i gospodarstva.

1.3. MISIJA

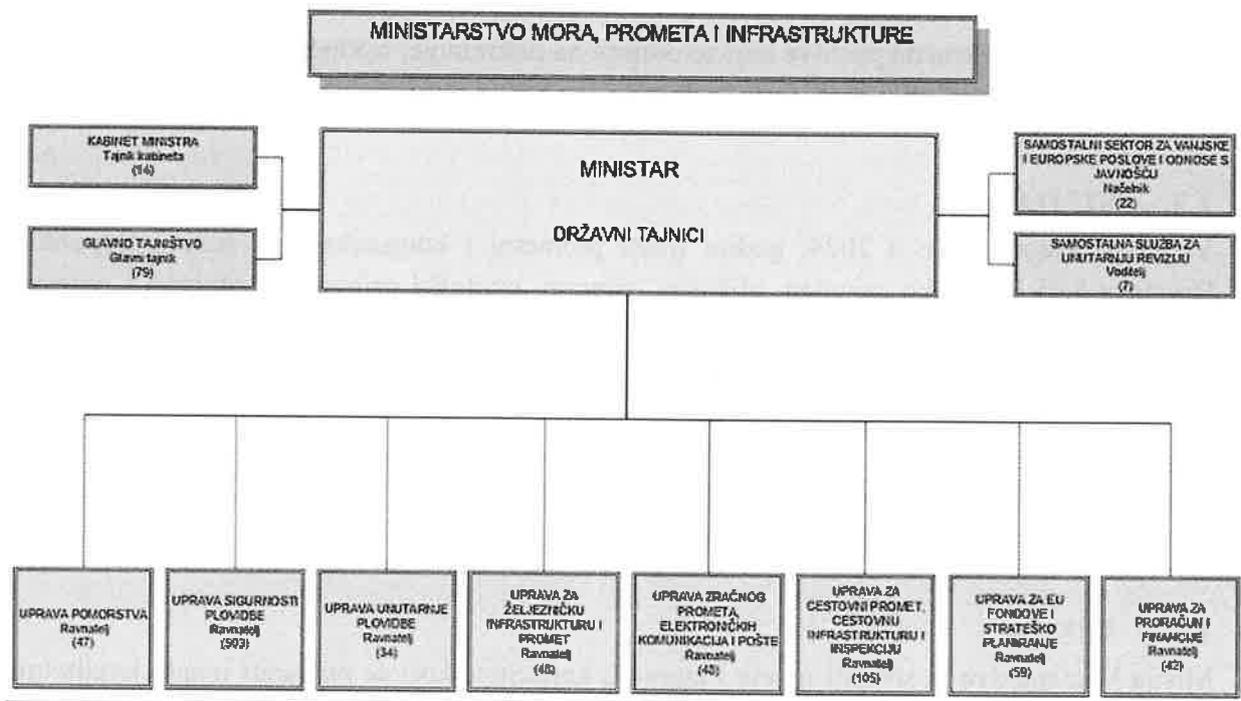
Misija Ministarstva je stvoriti uvjete i izgraditi kapacitete koji će osigurati izradu kvalitetnih zakona i ostalih propisa u svim vidovima prometa te njihovo provođenje, osigurati daljnju zaštitu mora, pomorskog dobra i vodnih putova unutarnjih voda, osigurati prometnu povezanost otoka međusobno i s kopnom, postići visoku razvijenost elektroničke komunikacijske infrastrukture, mreža i usluga i tržišta poštanskih usluga. Nadalje, misija Ministarstva je pratiti pripremu i provedbu strateških infrastrukturnih projekata i investicijskih programa od strateške važnosti za Republiku Hrvatsku, osigurati izgradnju suvremene prometne i komunikacijske infrastrukture, koja će prometno povezati sve regije i razviti sve

vidove prometa uz visok stupanj kvalitete i sigurnosti u pružanju prijevoznih usluga te poduzeti sve mjere zaštite okoliša u transportu i elektroničkim komunikacijama. Kroz navedeno, misija Ministarstva ogleda se i u dugoročnoj ambiciji smanjenja emisija stakleničkih plinova u skladu sa Europskim zelenim planom i Pariškim sporazumom.

1.4. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva mora, prometa i infrastrukture definirani su nazivi i djelokrug upravnih organizacija i ustrojstvenih jedinica, način upravljanja, okvirni broj potrebnih državnih službenika i namještenika. Temeljem spomenute Uredbe, u sastavu Ministarstva mora, prometa i infrastrukture ustrojene su sljedeće jedinice: 1. Kabinet ministra, 2. Glavno tajništvo, 3. Uprava pomorstva, 4. Uprava sigurnosti plovidbe, 5. Uprava unutarnje plovidbe, 6. Uprava za željezničku infrastrukturu i promet, 7. Uprava zračnog prometa, elektroničkih komunikacija i pošte, 8. Uprava za cestovni promet, cestovnu infrastrukturu i inspekciju, 9. Uprava za EU fondove i strateško planiranje, 10. Uprava za proračun i financije, 11. Samostalni sektor za vanjske i europske poslove i odnose s javnošću, 12. Samostalna služba za unutarnju reviziju. Shematski prikaz organizacijske strukture Ministarstva prikazan je na Slici Slika 1.

Slika 1: Organizacijska struktura Ministarstva mora, prometa i infrastrukture

1.5. AGENCIJE, USTANOVE I/ILI TRGOVAČKA DRUŠTVA

Pod upravnom nadležnošću Ministarstva nalaze se sljedeće agencije, ustanove i/ili trgovačka društva, sa spomenutim adresama;

- Lučka uprava RIJEKA, Rijeka, Riva 1

- Lučka uprava ZADAR, Zadar, Gaženička cesta 28 C
- Lučka uprava ŠIBENIK, Šibenik, Vladimira Nazora 53
- Lučka uprava SPLIT, Split, Gat sv. Duje 1
- Lučka uprava PLOČE, Ploče, Trg kralja Tomislava 21
- Lučka uprava DUBROVNIK, Dubrovnik, Obala Ivana Pavla II br. 1
- Agencija za obalni linijski pomorski promet, Split, Ulica grada Antofagaste 6
- Hrvatski hidrografski institut – Split, Split, Zrinsko-Frankopanska 161
- Plovput d.o.o., Split, Obala Lazareta 1
- Jadrolinija, Riva 16, Rijeka
- ACI d.d., Rudolfa Strohala 2, Rijeka
- Jadroplov d.d., Obala kneza Branimira 16, Split
- Luka Rijeka d.d., Riva 1, Rijeka
- Luka Vukovar d.o.o., Dunavski prilaz 8, Vukovar
- Hrvatski registar brodova, Marasovića 67, Split
- Hrvatske autoceste d.o.o., Zagreb, Širolina 4
- Hrvatske ceste d.o.o, Zagreb, Vončinina 3
- Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, Zagreb, Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9
- HP - Hrvatska pošta d.d., Zagreb, Jurišićeva 13
- HŽ Infrastruktura d.o.o., Zagreb, Mihanovićeve 12
- HŽ Putnički prijevoz, Zagreb, Strojarska cesta 11
- HŽ Cargo d.o.o., Heinzelova 51, Zagreb
- Agencija za sigurnost željezničkog prometa, Zagreb, Radnička cesta 39
- Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo, Zagreb, Ulica grada Vukovara 284
- Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu, Zagreb, Lonjička 2
- Lučka uprava Šibensko - kninske županije, Šibenik, Drage 14
- Lučka uprava Splitsko-dalmatinske županije, Split, Prilaz braće Kaliterne 10
- Lučka uprava Dubrovačko-neretvanske županije, Dubrovnik, Vukovarska 2
- Županijska lučka uprava ZADAR, Zadar, Liburnska obala 6/5

- Županijska lučka uprava DUBROVNIK, Dubrovnik, Cvjete Zuzorić 3
- Lučka uprava UMAG-NOVIGRAD, Umag, Trgovačka 1B / Novigrad, Mandrač 3A
- Lučka uprava PULA, Pula, Riva 2
- Lučka uprava RABAC, Rabac, Obala m. Tita 47C
- Lučka uprava ROVINJ, Rovinj, Obala/Riva Aldo Rismondo 2
- Lučka uprava POREČ, Poreč, Obala m. Tita 6/ 21
- Županijska lučka uprava NOVI VINODOLSKI, Novi Vinodolski, Trg Novog Vinodolskog zakona 5
- Županijska lučka uprava CRIKVENICA, Crikvenica, Ivana Skomerže 2/I
- Županijska lučka uprava BAKAR-KRALJEVICA-KOSTRENA, Kraljevica, Obala kralja Tomislava 8
- Županijska lučka uprava OPATIJA-LOVRAN-MOŠĆENIČKA DRAGA, Opatija, Viktora Cara Emina 3
- Županijska lučka uprava KRK, Krk, Trg bana Josipa Jelačića 5
- Županijska lučka uprava CRES, Cres, Cons 11/II
- Županijska lučka uprava MALI LOŠINJ, Mali Lošinj, Priko 64
- Županijska lučka uprava RAB, Rab, Šetalište Markantuna de Dominisa 3
- Lučka uprava SENJ, Senj, Obala kralja Zvonimira 12/
- Lučka uprava NOVALJA, Novalja, Dalmatinska 18
- Županijska lučka uprava KORČULA, Korčula, Trg Petra Šegedina 7
- Županijska lučka uprava VELA LUKA, Vela Luka, Ulica 58 br. 15
- Lučka uprava Vukovar, Vukovar, Dunavski prilaz 15
- Lučka uprava Osijek, Osijek, Šetalište kardinala F. Šepera 6
- Lučka uprava Slavonski Brod, Slavonski Brod, Šetalište braće Radić 19 a
- Lučka uprava Sisak, Sisak, Rimska 28
- Županijska uprava za ceste Varaždinske županije, Varaždin, Gajeva 4
- Županijska uprava za ceste Zagrebačke županije, Zagreb, Remetinečka cesta 3
- Županijska uprava za ceste Krapinsko-zagorske županije, Pregrada, Janka Leskovara 40/1
- Županijska uprava za ceste Međimurske županije, Čakovec, Mihovljanska 70
- Županijska uprava za ceste Križevci, Križevci, I. Z. Dijankovečkog 3

- Županijska uprava za ceste Bjelovarsko-bilogorske županije, Bjelovar , Ul. Josipa Jelačića 2
- Županijska uprava za ceste Sisačko-moslavačke županije, Sisak, Antuna Cuvaja 16
- Županijska uprava za ceste Karlovačke županije, Duga resa, Barilović, Belajske Poljice, Poslovni park Karlovac 1/A
- Županijska uprava za ceste Split, Split, Ruđera Boškovića 22
- Županijska uprava za ceste Zadarske županije, Zadar, Zrinsko-Frankopanska 10/2
- Županijska uprava za ceste Šibensko-kninske županije, Šibenik, Velimira Škorpika 27
- Županijska uprava za ceste Dubrovačko - neretvanske županije, Dubrovnik, Vladimira Nazora 8
- Županijska uprava za ceste Primorsko-goranske županije, Rijeka, Nikole Tesle 9/X
- Županijska uprava za ceste Istarske županije, Pazin, M. B. Rašana 2/4
- Županijska uprava za ceste Ličko-senjske županije, Gospić, Smiljanska 41
- Županijska uprava za ceste Osječko-baranjske županije, Osijek, Vijenac Ivana Meštrovića 14
- Županijska uprava za ceste Vukovarsko - srijemske županije, Vinkovci, Josipa Kozarca 10
- Županijska uprava za ceste Brodsko - posavske županije, Slavonski Brod, Ivana Gorana Kovačića 58
- Županijska uprava za ceste Požeško-slavonske županije, Požega, Matije Gupca 6
- Županijska uprava za ceste Virovitičko-podravske županije, Virovitica, Matije Gupca 53
- Autocesta Zagreb-Macelj d.o.o. (AZM), Zagreb, Carićgradska 18,
- Bina Istra d.d., Lupoglav, Zrinščak 57
- Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o., Ulica Rudolfa Fizira 2, Zagreb
- Croatia Airlines d.d., Bani 75/B, Zagreb
- Aerodrom Brač d.o.o. , Gornji Humac 145, Pučišća
- Zračna luka Dubrovnik, Močići, Dobrota 24
- Zračno pristanište Mali Lošinj d.o.o., Mali Lošinj, Privlaka 19
- Zračna luka Osijek, Klisa, Vukovarska 67
- Zračna luka Pula, Ližnjan, Valtursko polje 210
- Zračna luka Rijeka, Omišalj, Hamec 1
- Zračna luka Split, Kaštel Štafilović, Cesta dr. Franje Tuđmana 1270
- Zračna luka Zadar, Zemunik Donji, Ulica I/2A

- Zračna luka Zagreb d.o.o., Ulica Rudolfa Fizira 21

- Odašiljači i veze d.o.o., Ulica grada Vukovara 269/d, Zagreb

2. OPIS IZAZOVA I RAZVOJNIH POTREBA KOJI ĆE SE ADRESIRATI PROVEDBOM PROGRAMA

U skladu s prometnom politikom Europske unije i globalnim trendovima, prometni sustav Republike Hrvatske biti će potrebno razvijati po modelu koji omogućava održivi razvoj prometnog sustava uz energetska učinkovitost, vođenje brige o okolišu uz maksimalnu sigurnost svih sudionika u prometu. U skladu sa Europskim zelenim planom, izazovi, investicije i ulaganje te razvojne potrebe biti će vezani za smanjenje emisija stakleničkih plinova koje uzrokuje promet. Prioriteti provedbe politika u području prometa za cilj imaju razvoj održivog prometa te poticanje razvoja pametnih rješenja u prometnom sustavu.

Prometna mreža je neujednačena, s vrlo nerazvijenom željezničkom infrastrukturom te nema odgovarajuće infrastrukture za javni gradski, prigradski i međugradski promet, dok su u pomorskom sektoru potrebna ulaganja u izgradnju novih luka te rekonstrukciju ili premještanje postojećih putničkih i trajektnih luka radi daljnjeg povećanja kapaciteta obalnog linijskog prijevoza i poboljšanja komunikacije s otocima. Nužno je razviti kvalitetnu, održivu i prilagodljivu infrastrukturu, sa usvajanjem čistih i ekološki ispravnih tehnologija, značajno povećati pristup informacijskim i komunikacijskim tehnologijama, unaprijediti cestovnu sigurnost, prije svega proširivanjem dosega javnog prijevoza te spriječiti i značajno umanjiti zagađenja morskih resursa svih vrsta, uključujući otpad pušten u more.

Promet izravno utječe na okoliš ispuštanjem štetnih tvari u zrak i vodu, ali i posredno uslijed iscrpljivanja prirodnih resursa. U skladu sa ambicioznim ciljevima Zelenog plana, kako bi se postigla klimatska neutralnost do 2050. godine, potrebno je smanjenje emisija iz prometa od 90 %. Europska komisija je predložila povećanje klimatskih ambicija EU-a do 2030. godine, konkretnije cilj od 55% smanjenja emisija do 2030. godine, a što se uvelike odnosi na sektor prometa te na cestovni promet. Cestovni, željeznički, zračni i vodni promet morat će zajedno pridonijeti smanjenju. Za postizanje održivog prometa, korisnici moraju biti na prvom mjestu te im se moraju staviti na raspolaganje cjenovno pristupačnije, dostupnije, zdravije i čišće alternative trenutačnim navikama u pogledu mobilnosti.

Prometni sektor teško je pogođen krizom uzrokovanom virusom COVID-19. U razdoblju Provedbenog programa, Ministarstvo će usmjeriti napore na osiguravanje otpornog i snažnog prometnog sustava kroz povećano korištenje digitalnih tehnologija te promišljenim politikama stvarati preduvjete za oporavak i rast cjelokupnog prometnog sektora te po potrebi donositi odgovarajuće mjere za pomoć prometnom sektoru.

Tijekom provedbe Provedbenog programa, Ministarstvo će posebnu pozornost pridavati prioritetima i smjernicama zadanim u dokumentu Europske komisije „Strategija za održivu i pametnu mobilnost” objavljenom u prosincu 2020. godine, zajedno s akcijskim planom i 82 inicijative koje će se provoditi tijekom sljedeće četiri godine. Strategijom se postavljaju temelji za zelenu i digitalnu preobrazbu prometnog sustava EU-a te za njegovu otpornost na buduće krize. Poticaj za preobrazbu dolazi u vrijeme kada se cijeli sektor još uvijek suočava s posljedicama korona virusa. Veća javna i privatna ulaganja u modernizaciju i ekologizaciju flota i infrastrukture te jačanje jedinstvenog tržišta omogućit će nam da europski promet

postane održiviji, ali i globalno konkurentniji i otporniji na sve buduće šokove. Ipak, pritom nitko ne smije biti zapostavljen: važno je da mobilnost bude dostupna i pristupačna svima, da ruralne i udaljene regije ostanu povezane te da prometni sektor osigurava dobre socijalne uvjete i privlačna radna mjesta.

3. OPIS MJERA

3.1. MJERE ZA RAZVOJ ZRAČNOG PROMETA

Provedbom programa za razdoblje 2021. – 2024. u sektoru zračnog prometa nastaviti će se ulaganja u razvoj infrastrukture zračnih luka s ciljem unaprjeđenja razine i kvalitete usluga koje iste pružaju krajnjim korisnicima kao i razine sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa u zračnim lukama. Primjena najnovijih međunarodnih i nacionalnih standarda sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa je neophodna kako bi se učinkovito smanjila vjerojatnost i učestalost nesreća i ozbiljnih nezgoda te ograničile negativne posljedice takvih nesreća. Jedna od nacionalnih reformskih mjera, koja je između ostalog i razvojna potreba sustava zračnog prometa u Republici Hrvatskoj, je i traženje strateškog partnera društva Croatia Airlines d.d.

Mjera 1. Unaprjeđenje sigurnosti i zaštite u zračnom prometu

Održavanje i unaprjeđenje razine sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa u sustavu zračnog prometa Republike Hrvatske glavni je cilj ove mjere. U sklopu provedbe iste, predviđena su buduća ulaganja u infrastrukturu aerodroma i pripadajuće opreme, zakonodavno i praktično usklađivanje s primjenjivim međunarodnim standardima te suradnja s međunarodnim organizacijama u civilnom zrakoplovstvu. Ovom mjerom planira se očuvati otvorenost aerodroma za javni zračni promet, kao i pružanje usluga koje Hrvatska kontrola zračne plovidbe pruža letovima izuzetim od plaćanja rutnih i terminalnih naknada (potraga i spašavanje, vojni letovi, policijski letovi, humanitarni letovi i dr.). Podrška zračnim lukama u provedbi odobrenih korektivnih mjera te posljedičnom zatvaranju nalaza koje Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (HACZ) utvrdi u odnosu na stanje sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa, doprinosi unaprjeđenju općeg stanja sustava zračnog prometa te osigurava potpuno i pravovremeno ispunjavanje obveza koje proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u međunarodnim organizacijama za civilni zračni promet. Krajnji rezultat realizacije ove mjere je siguran i održiv sustav zračnog prometa.

Za provedbu Mjere 1. Unaprjeđenje sigurnosti i zaštite u zračnom prometu planirana su sredstva u Državnom proračunu za 2023. godinu u iznosu od 6.831.247 EUR, a iskorištena sredstva za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. iznose 6.436.099 EUR.

Mjera se provodi uobičajenom i očekivanom dinamikom. Dinamika izvršenja mjere ovisi o više čimbenika. U odnosu na broj podržanih zahtjeva aerodroma ključna je dinamika provedbe svih neophodnih prethodnih aktivnosti od strane aerodroma (provedba postupaka javne nabave, priprema i dostava zahtjeva i dokumentacije MMPI i sl.). U odnosu na broj podržanih servisnih

jedinica za rutne naknade za izuzete letove mjere je realizirana po dostavljenom konačnom izvješću koje se odnosi na letove izuzete od plaćanja rutnih naknada u zračnom prostoru RH. Dinamika održavanja sastanaka međunarodnih organizacija je utvrđena na godišnjoj razini.

Planirani ciljevi Mjere 1. Unaprjeđenje sigurnosti i zaštite u zračnom prometu u 2023. godini su realizirani u skladu s očekivanim.

Mjera 2. Provođenje nadzora/inspekcije u sustavu zračnog prometa

Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (HACZ) također ima vrlo važnu ulogu za razvoj sustava zračnog prometa, posebno kroz aktivnosti vezane uz certificiranje, nadzor i inspekciju koje se provode u cilju povećanja razine sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa te osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja zahtjevima za obavljanje zračnog prijevoza i drugih djelatnosti u civilnom zračnom prometu. Krajnji rezultat provedbe ove mjere je povećanje razine sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj.

Za provedbu Mjere 2. Provođenje nadzora/inspekcije u sustavu zračnog prometa planirana su sredstva u Državnom proračunu za 2023. godinu u iznosu od 11.326.270 EUR, a iskorištena sredstva u izvještajnom razdoblju iznose 10.337.158 EUR.

Mjera se provodi u skladu s predviđenom dinamikom sukladno Godišnjem programu rada Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo.

Od ukupno planiranog broja nadzora za 2023. godinu (450) u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. ostvarena su 583 nadzora.

Mjera 3. Očuvanje zračne povezanosti regije kroz odvijanje domaćeg linijskog zračnog prijevoza

Domaći linijski zračni prijevoz ima vrlo važnu ulogu za sustav zračnog prometa, a realizacija ove mjere predviđa se kroz poticanje očuvanja postojećih domaćih zračnih linija u svrhu osiguranja bolje mobilnosti stanovništva, bržeg i ekonomičnijeg prijevoza tereta kao i ujednačenog razvoja regija unutar Republike Hrvatske. Ova mjera provodi se svake godine te se planiraju sredstva radi financiranja naknade zračnim prijevoznicima za obavljanje prijevoza na redovnim zračnim linijama, kao javne usluge (SGEI – Services of General Economic Interest). Krajnji rezultat ove mjere je osigurana povezanost, ujednačen razvoj regija unutar Republike Hrvatske te bolja mobilnost stanovništva.

Za provedbu Mjere 3. Očuvanje zračne povezanosti regije kroz odvijanje domaćeg linijskog zračnog prijevoza planirana su sredstva iz Državnog proračuna za 2023. godinu u iznosu od 20.639.661 EUR, a iskorištena sredstva u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. iznose 20.486.267 EUR.

Mjera se provodi očekivanom dinamikom, sukladno rasporedu letova i kapaciteta u domaćem redovnom zračnom prometu.

Mjera 4. Provedba Ugovora o koncesiji za izgradnju novog putničkog terminala i upravljanje Zračnom lukom Zagreb

S obzirom na kompleksnost i specifičnost Ugovora o koncesiji za izgradnju i upravljanje Zračnom lukom Zagreb, provodit će se aktivnosti vezane uz organizaciju učinkovitog praćenja provedbe istoga Ugovora. Naime, nakon međunarodnog javnog natječaja Vlada Republike Hrvatske dala je društvu ZAIC koncesiju za izgradnju Novog putničkog terminala i upravljanje Zračnom lukom Zagreb, a Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je sukladno Zakonu o koncesijama u ime davatelja koncesije, nadležno za praćenje provedbe navedenog ugovora o koncesiji. U tom smislu se provode sve radnje, u suradnji s nadležnim tijelima državne uprave te regionalne i lokalne vlasti, koje proizlaze iz obveza davatelja koncesije kao i praćenje izvršenja obveza od strane koncesionara. Krajnji rezultat provedbe ove mjere je povećanje broja putnika kao i pozicioniranje Zračne luke Franjo Tuđman kao jednog od važnijih regionalnih čvorišta.

Za provedbu Mjere 4. Provedba Ugovora o koncesiji za izgradnju novog putničkog terminala i upravljanje Zračnom lukom Zagreb nisu planirana sredstva u Državnom proračunu za 2023. godinu.

Redovno se prati stanje prometnih aktivnosti i mogućnosti koncesionara da održava kontinuirane zrakoplovne operacije na Zračnoj luci Franjo Tuđman uz najvišu razinu sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa.

DOPRINOS OSTVARENJU CILJEVA JAVNIH POLITIKA

Provedbom gore navedenih mjera u Sektoru zračnog prometa doprinosi se ostvarivanju cilja 9. „Izgraditi prilagodljivu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost“ te podciljeva 9.1 i 9.4 Agende 2030 za održivi razvoj. Republika Hrvatska kroz svoje članstvo u Organizaciji međunarodnog civilnog zrakoplovstva (ICAO) aktivno sudjeluje u provedbi mjera s ciljem smanjenja emisije stakleničkih plinova koja mjera je u skladu s podciljem 9.4 Agende 2030 za održiv razvoj.

3.2. MJERE ZA RAZVOJ ELEKTRONIČKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKIH USLUGA

Razvoj digitalnoga gospodarstva djeluje kao pokretač gospodarskog rasta te izravno i neizravno utječe na otvaranje novih radnih mjesta i mogućnosti ulaganja. Visoka razvijenost elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga te dostupnost visokokvalitetne i suvremene elektroničke komunikacijske infrastrukture i mreža vrlo velikog kapaciteta osnovni je preduvjet razvoja digitalnoga gospodarstva te ujednačenog i održivog regionalnog razvoja. Ministarstvo će svoje napore usmjeriti u unapređenje investicijskog okvira za ulaganja u izgradnju širokopojasne infrastrukture i elektroničkih komunikacijskih mreža vrlo velikog kapaciteta koje omogućavaju gigabitnu povezivost te razvoj pokretnih elektroničkih komunikacijskih mreža pete generacije (5G) kao nužnog preduvjeta za daljnji društveni i

gospodarski razvoj Hrvatske te zaustavljanje dosadašnjih negativnih demografskih, socijalnih i gospodarskih trendova, kao i smanjenje regionalnih razlika razvijenosti unutar Hrvatske. Kriza uzrokovana pandemijom koronavirusa tijekom 2020. bitno utječe na najvažnije pokazatelje vezane uz korištenje interneta, naročito u dijelu potražnje koja je značajnim porastom opteretila digitalnu infrastrukturu i digitalne usluge tijekom pandemije. Stoga će se posebna pozornost posvetiti pokazateljima relevantnim za snažniji i stabilniji gospodarski oporavak i digitalnu transformaciju, ponajprije mrežama vrlo velikog kapaciteta i 5G mrežama.

Mjera 5. Izrada Programa potpore za osiguravanje digitalne povezivosti mrežama vrlo velikog kapaciteta

Izrada Programa potpore za osiguravanje digitalne povezivosti mrežama vrlo velikog kapaciteta, koji će u jednom dijelu predstavljati nacionalnu shemu državnih potpora. Program će biti polazište za pokretanje pojedinačnih projekata izgradnje mreže na lokalnoj ili regionalnoj razini. Program potpore predstavlja nastavak programa i projekata potpore proširenju dostupnosti širokopojsnih mreža iz financijskog razdoblja 2014.-2020. Organizacijski okvir i modaliteti provedbe Programa potpore temeljit će se na iskustvima provedbe iz prethodnog razdoblja, uz potrebna poboljšanja. Program potpore provodit će se kroz više programskih cjelina, definiranih ovisno o namjeni potpora, ciljanim korisnicima potpora, financijskim oblicima i izvorima potpora te ciljanim zemljopisnim područjima potpora ili dijelovima mreža čija se izgradnja potiče.

Za provedbu Mjere 5. Izrada Programa potpore za osiguravanje digitalne povezivosti mrežama vrlo velikog kapaciteta planirana su sredstva u Državnom proračunu za 2021. godinu u iznosu od 33.181,00 EUR. Za provedbu mjere utrošeno je 32.268,00 EUR u četvrtom kvartalu 2021. godine. U ožujku 2021. godine odabran je vanjski ponuditelj za uslugu izrade Programa potpore te je pokrenuta izrada Programa, u skladu s mjerom P1 Nacionalnog plana razvoja širokopojsnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine. Po završetku izrade Programa potpore i Analize potencijala primjene dodatnih oblika financijske pomoći planirano je da će se provesti potrebni postupci prijave državnih potpora, u skladu sa zakonodavnim okvirom državnih potpora.

Obzirom da je, u postupku programiranja za VFO 2021-2027 i izrade programskih dokumenata, Europska komisija izrazila stav kako ulaganja u infrastrukturu širokopojsnog interneta nisu prioritetna ulaganja te da, u skladu s navedenim, u usvojenim programskim dokumentima (SoP i PKK 2021-2027) nisu predviđena sredstva za potporu izgradnji mreža vrlo velikog kapaciteta, Program potpore osiguranju digitalne povezivosti VHCN mrežama neće biti donesen te isti neće biti upućen u javno savjetovanje i proceduru donošenja na VRH, niti će biti podnesena notifikacija državnih potpora prema EK. Odnosno, provedba predmetnog Programa potpore suspendirana je kao mjera P1 Nacionalnog plana razvoja širokopojsnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine te se u skladu s navedenim odustaje od provedbe Mjere 5.

Mjera 6. Izrada analize potencijala primjene dodatnih oblika financijske pomoći

Ova mjera biti će usmjerena na izradu analize potencijala primjene dodatnih oblika financijske pomoći, osim bespovratnih sredstava, što uključuje razne oblike kreditnog zaduženja, odnosno povoljnih zajmova za investitore. Dodatni oblici financijske pomoći uključuju razne oblike kreditnog zaduženja uz povoljnije uvjete u odnosu na tržišne te šire, uključuju razne oblike financijskih instrumenata prema smjernicama i prijedlozima Europske komisije. Analizom će se utvrditi potencijal primjene dodatnih oblika financijske pomoći kod svih tržišnih dionika Programa potpora (operatora, jedinica lokalne i regionalne samouprave).

Predložene mjere doprinose ispunjenu Prioriteta 4. O snažena državnost – Učinkovita, otporna i digitalna Hrvatska, Cilj 4.2. Ravnomjeran regionalni razvoj i decentralizacija – Digitalizacija i razvoj širokopojasne infrastrukture Programa Vlade Republike Hrvatske 2020.-2024., Strateškom cilju 10. „Digitalna tranzicija društva i gospodarstva” prijedloga Nacionalne razvojne strategije RH do 2030. godine te ciljevima predloženog Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, čije se donošenje očekuje do kraja 2020. godine. Ciljevi Nacionalnog plana obuhvaćaju uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za kućanstva i za javne namjene te uvođenje 5G mreža, u skladu s novim ciljevima iz Komunikacije Europske komisije „Povezivošću do konkurentnog jedinstvenog digitalnog tržišta – Ususret europskom gigabitnom društvu“ i Akcijskog plana „5G za Europu“.

Za provedbu Mjere 6. Izrada analize potencijala primjene dodatnih oblika financijske pomoći planirana su sredstva u Državnom proračunu za 2021. godinu u iznosu od 33.181,00 EUR. Za provedbu mjere utrošeno je 17.461,00 EUR u četvrtom kvartalu 2021. godine te je time Mjera 6. provedena. U ožujku 2021. godine je odabran vanjski ponuditelj koji je izradio Analizu potencijala primjene dodatnih oblika financijske pomoći. Analiza je izrađena kako bi se utvrdila mogućnost primjenjivosti financijskih instrumenata kao modela financiranja ulaganja operatora u izgradnju mreža vrlo velikog kapaciteta (eng: VHCN – Very High Capacity Network) u Republici Hrvatskoj. Utvrđivanje primjenjivosti provedeno je pregledom primjera prakse u drugim državama članicama Europske unije te ispitivanjem spremnosti i zainteresiranosti ciljanih skupina na korištenje financijskih instrumenata kao oblika financiranja planiranih ulaganja, a posebice s obzirom na to da uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta tržišno nije isplativo pod uobičajenim tržišnim uvjetima kada se razmatraju pojedina područja Republike Hrvatske. Temeljem ove analize, u sektoru ulaganja u VHCN mreže u Republici Hrvatskoj, a posebice temeljem ocjene zainteresiranosti tržišnih dionika za korištenje takvih oblika pomoći, ne može se preporučiti uspostava dodatnih oblika financijske pomoći poput financijskih instrumenata za razdoblje od 2021. do 2027. godine, kao niti modeli njihove primjene.

Mjera 7. Dodjela državne potpore HP-Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa-univerzalne poštanske usluge za razdoblje od 2019. do 2023. godine

Ovom mjerom određena je naknada za obavljanje univerzalne usluge u obliku pojedinačne državne potpore HP-Hrvatskoj pošti d.d., kao određenom davatelju univerzalne usluge u Republici Hrvatskoj do 2027. godine, na temelju odobrenog Programa državne potpore

Hrvatskoj pošti d.d. za razdoblje od 2019. do 2023. godine. Planirana naknada po godinama iznosi: 102,0 mil. kuna za 2019. godinu, 104,2 mil. kuna za 2020. godinu, 110,3 mil. kuna za 2021. godinu, 110,8 mil. kuna za 2022. godinu i 109,9 mil. kuna za 2023. godinu. Naknada se isplaćuje za svaku poslovnu godinu u razdoblju od 2019. do 2023. godine, u obliku subvencije. U izračunu neto troška univerzalne usluge uključeni su samo ekonomsko opravdani troškovi koji su izravno povezani s univerzalnom uslugom. Osiguranjem visoke razine pružanja univerzalne usluge po pristupačnoj cijeni svim korisnicima poštanskih usluga na cijelom području države te uspostava usklađenih načela regulacije u uvjetima liberaliziranog tržišta pridonijet će tržišnom natjecanju u području poštanskih usluga. Time se stvaraju preduvjeti za daljnji razvoj konkurentnog i dinamičnog tržišta poštanskih usluga, što će potaknuti otvaranje novoga investicijskog ciklusa, osobito u nove i inovativne usluge na poštanskom tržištu temeljene na razvoju i primjeni novih tehnologija.

Za provedbu Mjere 7. Dodjela državne potpora HP-Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa-univerzalne poštanske usluge za razdoblje od 2019. do 2023. godine planirana su sredstva u Državnom proračunu za 2023. godinu u iznosu od 14.772.720 EUR. U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine utrošeno je 14.772.714 EUR.

Zakonom o poštanskim uslugama (»Narodne novine«, br. 144/12., 153/13., 78/15. i 110/19.) propisan je postupak utvrđivanja visine naknade nepravednog financijskog opterećenja ako obveza pružanja univerzalne usluge za davatelja te usluge stvara neto trošak. Naknada za ispunjenje obveze obavljanja univerzalne usluge isplaćuje se davatelju te usluge nakon što se utvrdi iznos neto troška za prethodnu kalendarsku godinu. Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM) nadležna je za postupak procjene nepravednog financijskog opterećenja za davatelja univerzalne usluge (HP-Hrvatska Pošta d.d.), te se nakon postupka procjene obavlja isplata navedene naknade. Isplata navedene naknade provedena je u četvrtom kvartalu 2023. godine.

3.3. MJERE ZA RAZVOJ POMORSKOG PROMETA, SIGURNOSTI PLOVIDBE I PROMETA UNUTARNJIH PLOVNIH PUTOVA

Pomorski promet je najvažnija pomorska djelatnost, koja omogućuje globalno gospodarsko povezivanje. Danas je pomorski promet najjeftiniji vid prometa i najčešće se upotrebljava za prijevoz robe u međunarodnoj trgovini. Morske luke su vrlo važna i u pomorskoj trgovini nezaobilazna poveznica u prijevoznom lancu, što ih obvezuje da budu učinkovite u obavljanju svih lučkih poslova uz visoki stupanj sigurnosti i zaštite ljudi, roba i okoline. U tom smislu razvijena prometna lučka infrastruktura temeljna je pretpostavka razvoja prometnog sustava, čime se nastoji izjednačiti razvijenost, kvaliteta i sigurnost prometnog sustava u cjelini i učiniti ga konkurentnim i kompatibilnim sa sustavima u okruženju.

Intenzivan pomorski promet u prostoru Jadrana koji bilježi porast proteklih godina podrazumijeva potencijalni rizik od nesreća i nezgoda, a time i utjecaj na sigurnost ljudskih života, imovine i morski okoliš. Mogućnost iznenadnog onečišćenja mora prepoznata je kao jedna od najznačajnijih prijetnji, do koje može doći u bilo kojem trenutku. Uz porast prometnog opterećenja, ukupni broj akcija traganja i spašavanja tijekom godina također bilježi kontinuirani porast, pri čemu se više od polovice svih akcija obavi plovnim jedinicama lučkih kapetanija.

Kontinuirani razvoj sustava prometa na unutarnjim vodama i osiguravanje uvjeta za njegovo odvijanje uz povećanje razine sigurnosti, pouzdanosti i zaštite okoliša permanentni je cilj i zadaća ovog Ministarstva. Osiguravanje optimalnih infrastrukturnih uvjeta vodnih putova i luka unutarnjih voda bitni su za privlačenje tržišta i na taj način povećanje obima prijevoza u unutarnjoj plovidbi i njegovo povezivanje sa prometnom mrežom zemalja Europske unije i zemljama u okruženju.

Razvoj multimodalnih i logističkih čvorišta u okviru lučkih područja uz osiguravanje visoke razine sigurnosnih i ekoloških uvjeta za plovidbu su ključni procesi za održivi razvoj prometa u cjelini te udjelu unutarnje plovidbe u ukupnim prometnim tokovima u Republici Hrvatskoj. Modernizacija tehničko tehnoloških uvjeta za prekrcaj putnika i tereta, razvoj inteligentnih sustava za upravljanje prometom i prijevoznim procesima bitni su za unaprjeđenje i konkurentnost riječnog brodarstva i prijevoza unutarnjim vodama.

Mjera 8. Specijalizacija luka otvorenih za javni promet od osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku

Provedbom ove mjere poticati će se ujednačen, koherentan i održiv razvoj luka od gospodarskog interesa i međunarodnog značaja za RH te će se provedbom projekata doprinijeti povećanju njihove konkurentnosti na europskoj i globalnoj razini. U daljnjoj razradi mjere daje se opis planiranih aktivnosti za svaku pojedinu luku.

Luka Rijeka klasificirana je kao jedina TEN-T osnovna morska luka u RH i najveća luka u RH. Daljnji razvoj luke usmjeren je na specijalizaciju kontejnerskog i tekućeg tereta. Tako je u luci Rijeka, u sklopu projekta obnove riječkog prometnog pravca, završena izgradnja prve faze Zagreb Deep Sea kontejnerskog terminala ukupne dužine 400 m te je odabran koncesionar. Nastavak izgradnje preostalih faza terminala obveza je koncesionara. Koncesionar, odabran na međunarodnom natječaju, dobio je koncesiju za upravljanje, izgradnju i korištenje novog kontejnerskog terminala. Kako bi pristanište bilo potpuno u funkciji Lučka uprava Rijeka provodi projekt „Izgradnja spojne ceste lučkog područja s cestom D-403“. Projekt uključuje i izgradnju novog ulaza na Terminal za generalne terete u Bazenu Rijeka. Nadalje, u suradnji s trgovačkim društvom LNG Hrvatska, u luci Rijeka graditi će se mjesto za opskrbu ukapljenim prirodnim plinom. Za zahvat izgradnje mjesta za ukapljenim prirodnim plinom su već izrađeni Idejni projekt, detaljni dizajn, studija utjecaja na okoliš i maritimna studija, no potrebne su manje izmjene predloženih tehničkih rješenja budući da sadašnje rješenje ima prevelik vizualni utjecaj.

Luka Split je najveća putnička luka u Republici Hrvatskoj te je njen razvoj usmjeren na putnički promet i kružna putovanja. Povećanje kapaciteta lučke infrastrukture stvaranjem uvjeta za nove linije katamarana u lokalnom linijskom prometu izveo se rekonstrukcijom, odnosno dogradnjom obale Kneza Domagoja u bazenu Gradske luke Split. Predmetnim zahvatom dograđena je i proširena Obala Kneza Domagoja u svrhu proširenja putničkog pješačkog koridora, čime se osigurala odgovarajuća funkcionalna operativna obala za pješake i prihvat brodova na brzobrodskim linijama. Izrađena je projektna dokumentacija, odobrena sredstva i izvršena javna nabava za radove i stručni nadzor za "Novi putnički terminal (bazen Gradska luka Split)" a realizacijom ovog projekta prostor postojećeg međunarodnog terminala (na Gat sv. Duje) prenamijenit će se za potrebe domaćeg trajektnog prometa, te će se dobiti i dodatna operativna površina za smještaj i ukrcaj oko 300 vozila. Projekt Novi putnički terminal (bazen Gradska luka Split) omogućava višu kvalitetu usluge prihvata putnika i vozila u međunarodnom i domaćem putničkom prometu, višu razinu sigurnosti prometa, povećanje energetske učinkovitosti, smanjenje prometnog zagađenja prometnica u Gradskoj luci Split i javnih prometnica u turističkoj sezoni. Smanjivanje zagađenja zraka na području Gradske luke Split i posljedično višu kvalitetu života lokalnog stanovništva, stanovništva otoka Splitsko-dalmatinske županije i turista. Također je pripremljena dokumentacija za projekte „Rekonstrukcija i dogradnja gata sv. Petra u Gradskoj luci Split“, „Pomorsko-putnički terminal Resnik-Divulje u lučkom području Kaštelanskog bazena – Bazen D – Resnik“ i „Ribarska luka Komiža“.

Luka Šibenik usmjerena je na putnički promet za ekskluzivnu plovidbu plovila manjeg kapaciteta te modernizaciju teretnog dijela. U tu svrhu pokrenut je projekt „Modernizacija lučkog područja luke Šibenik“ koji se odnosi na ulaganje u izgradnju pomorsko-putničkog terminala te uređenje osnovne lučke infrastrukture u teretnom dijelu luke Šibenik.

Luka Zadar je druga najveća putnička luka u Hrvatskoj. Izgradnja nove putničke luke u Gaženici je dovršena. U 2023. godini Lučka uprava Zadar je završila projekt rekonstrukcije i izgradnje lučke infrastrukture na Obali kralja Petra Krešimira IV. i Liburnskoj obali kojim će se unaprijediti kvaliteta javnog pomorskog prijevoza, povećati kapacitet za prihvat brodova u obalnom linijskom prometu, sigurnost putnika, osigurati će se dugoročna održivost, povećati mobilnost putnika te poboljšati opća kvaliteta života.

Mjera 9. Povećanje održivosti prometnog sektora u cjelini

Ovo mjerom poticati će se učinkovitije povezivanje i koordinacija pomorskog putničkog prometa i ostalih vidova javnog prijevoza te će se poticati veće korištenje javnog prometa zbog jednostavnijeg planiranja i racionalnosti. Ulaganje podrazumijeva izgradnju intermodalnih terminala koji omogućuju jednostavan prelazak s jednog u drugi vid prijevoza, s pozitivnim utjecajem na percepciju kvalitete te smanjivanje onečišćenja okoliša.

Mjera 10. Podizanje energetske učinkovitosti u pomorskom prometu

Republika Hrvatska, kao stranka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama preuzela je obvezu provedbe mjera koje će doprinijeti postupnom smanjenju emisija stakleničkih plinova u atmosferi. Pomorski promet utječe na globalnu klimu i kvalitetu zraka, kao rezultat emisija ugljikova dioksida (CO₂) i ostalih njime uzrokovanih emisija, uključujući dušikove okside (NO_X), sumporne okside (SO_X), metan (CH₄), čestice i crni ugljik (BC). Međunarodni pomorski promet ostaje jedina vrsta prijevoza koja nije obuhvaćena obvezom Europske unije za smanjenje emisije stakleničkih plinova. Emisije CO₂ iz međunarodnog pomorskog prometa unutar Europske unije od 1990. godine do 2007. godine povećale su se za 48%, stoga je potrebno smanjiti navedene emisije. Europsko vijeće je Zaključkom od 2014. godine podržalo obvezujući cilj Europske unije smanjenja emisije stakleničkih plinova za najmanje 40% do 2030. godine, odnosno 70% do 2050. godine u odnosu na 2008. godinu. Glavni pokretač rasta emisije stakleničkih plinova je povećana potražnja za pomorskim transportom, potaknuta rastom svjetske trgovine. Kako bi se u budućnosti smanjile emisije CO₂ iz pomorskog prometa, kao jedan od preduvjeta, uspostavlja se sustav za praćenje emisija CO₂ na temelju potrošnje goriva brodova kao prvog koraka u sklopu postupnog uključivanja emisija iz pomorskog prometa u obvezu za smanjenje emisija stakleničkih plinova.

Mjera je postignuta završetkom projekta T587065 INTERREG Va - Italija-Hrvatska Projekt GUTTA - Uštede goriva i smanjenje emisija iz pomorskog prometa u Jadranskom moru, koji je završen u 2022. godini.

Mjera 11. Poboljšanje otočne mobilnosti te gospodarskog razvitka otoka

Provedba mjere usmjerena je na bolje povezivanje otočkih naselja s većim otočnim lukama, čime se omogućuje bolje iskorištavanje postojećih raspoloživih brodskih kapaciteta te se u konačnici ostvaruje ista razina usluge uz niže ukupne troškove prijevoza. Navedeno se planira ostvariti kroz financiranje izgradnje otočnih prometnica, posebno onih koje vode prema lukama u kojima pristaju brodovi obalnog linijskog pomorskog prometa odnosno sufinanciranje javnog cestovnog prijevoza na otocima kojima se povezuju otočna naselja sa većim otočnim lukama, čime se potiče gospodarski razvitak otoka.

Sukladno odredbama Zakona o prijevozu u cestovnom prometu i Zakona o otocima, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture financira prijevoz određenih kategorija stanovništva otočnog stanovništva (djeca do 8 godina, učenici, studenti, umirovljenici, osobe starije od 65 godina, korisnici domova za starije osobe, osobe s invaliditetom i pratnja) koje imaju pravo na besplatni javni otočni cestovni prijevoz. Provođenje aktivnosti omogućava najranjivijim skupinama besplatni javni otočni cestovni prijevoz na način da se osiguravaju sredstva za nadoknadu djela neostvarenih prihoda ugovorenim prijevoznicima koji obavljaju uslugu prijevoza. Prijevoznici koji obavljaju besplatni javni otočni cestovni prijevoz su Autotrans d.d., Antonio Tours-prijevoznički obrt, Liburnija d.o.o., Promet d.o.o., Nautički centar Komiza d.o.o., Čazmatrans Promet d.o.o. i Libertas-Dubrovnik d.o.o.

Na taj se način se postiže redovno održavanje otočnog linijskog cestovnog prijevoza prilagođenog potrebama (najbrojnijih) cjelogodišnjih korisnika što ujedno rezultira boljom mobilnosti cjelokupnog stanovništva te bolju povezanost naselja na otoku i unaprjeđenje unutar otočnog javnog cestovnog prijevoza. Najveći učinak odražava se na otočne obitelji s djecom, jer se, uslijed ujednačavanja troškova prijevoza i rasporeda linija prilagođenih upravo njihovim potrebama, većina učenika/studenata svakodnevno/vikendom vraća svojim obiteljima na otoke, za razliku od prije kada su mnogi već u osnovnoj školi odlazili u veća mjesta i gradove izvan otoka (zbog visokih troškova prijevoza i neodgovarajuće usluge) što je dodatno utjecalo na depopulaciju i iseljavanje radno aktivnih otočnih obitelji. Provođenje mjere je pokazalo dobre rezultate i povećani broj stanovnika koji koriste besplatni javni otočni cestovni prijevoz.

Mjera 12. Osiguranje minimalnih tehničkih uvjeta i usluga u lukama te maritimne sigurnosti brodova koji obavljaju javni obalni linijski prijevoz

Provedba mjere usmjerena je na osiguranje tehničkih uvjeta (ponajprije u pogledu dužine i visine operativnih obala, dubina i širina rampe) u lukama koji omogućavaju siguran prihvata broda primjerenog potrebama te sukladno njegovim tehničkim obilježjima (duljina broda, gaz, vrsta prekrcaja vozila i putnika, ro-ro rampa, pješački izlazi/ulazi). Nadalje mjera uključuje uređenje lučkog područja u kojem se privezuju brodovi obalnog linijskog prometa te osiguranje odgovarajuće zaštite akvatorija luka, uključujući i luke ili pristaništa koje su alternativa kritičnoj infrastrukturi, kako bi se pružio sigurni boravak i pristajanje u svim stanjima vjetrova i mora.

Mjera 13. Unaprjeđenje sustava obrazovanja i obuke pomoraca i brodaraca

Bez obzira na kontinuirani razvoj novih tehnologija i na suvremene trendove uvođenja autonomnih plovih objekata, ljudski faktor još uvijek je, i sigurno će to biti i u bliskoj budućnosti, ključni čimbenik u osiguranju sigurnosti pomorskog prometa i prometa unutarnjim vodama. Upravo iz toga razloga Republika Hrvatska ima zadaću osigurati vrhunski obrazovane i obučene pomorce i brodarce. Ulaganjem u kvalitetu obrazovanja u sektoru pomorstva i unutarnje plovidbe u skladu sa zahtjevima međunarodnih konvencija i EU direktiva, opremanjem srednjoškolskih učilišta najsvremenijom opremom podiže se razina izlaznih kompetencija njihovih učenika koje su nužne za pristup međunarodnom tržištu rada i preduvjet za ravnopravno uključivanje u četvrtu industrijsku revoluciju.

Mjera se provodi kontinuirano, te se aktivnost nastavlja i u narednom razdoblju s tim da se sukladno stupanjem na snagu novih propisa opseg aktivnosti širi i na unutarnju plovidbu, odnosno broderska učilišta.

Mjera 14. Povećanje sigurnosti pomorskog prometa i prometa unutarnjim vodama

Jedna od prioritarnih mjera u narednom razdoblju je kontinuirano unapređivati sustav ciljanog inspeksijskog i tehničkog nadzora primjene najviših međunarodnih, europskih i nacionalnih standarda sigurnosti na hrvatskim pomorskim objektima, nadzor nad radom priznatih organizacija za statutarnu certifikaciju, kompanija, brodaraca i vlasnika brodova hrvatske

državne pripadnosti s posebnim naglaskom na međunarodnu plovidbu kako bi se i dalje zadržao status hrvatske zastave na „bijelim listama“ Pariškog memoranduma o nadzoru države luke i Memorandumu o razumijevanju o nadzoru država luka na području Sredozemnog mora. Osim navedenog, prioritetna mjera je i kontinuirano unapređivanje sustava inspekcijskog nadzora luka, a u svrhu osiguravanja primjene najviših međunarodnih, europskih i nacionalnih standarda sigurnosti i sigurnosne zaštite u lukama. Povećanje zahtjeva za nadzorom pomorskog prometa podrazumijeva nužnost osposobljavanja postojećeg osoblja i novozaposlenih u skladu s njihovim specifičnim potrebama, posebno u dijelu koji se odnosi na obavljanje detaljnog i proširenog inspekcijskog pregleda brodova hrvatske državne pripadnosti u nacionalnoj plovidbi.

Mjera se provodi kontinuirano, te se aktivnost nastavlja i u narednom razdoblju.

Mjera 15. Osnaživanje sposobnosti sprječavanja i reagiranja na onečišćenja mora s pomorskih objekata

Uspostavom nacionalnih logističkih centara za prevenciju i suzbijanje onečišćenja mora, osigurati će se sposobnost reagiranja na onečišćenja mora velikih razmjera, koja u Republici Hrvatskoj u ovome trenutku ne postoji. Navedeno će se osigurati kroz postupak javne nabave u sklopu Okvirnog sporazuma. Nastaviti će se pružati podrška mreži čistača brodova za djelovanje kod iznenadnih onečišćenja mora. Donošenjem novog Plana intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora uvesti će se i primjenjivati standardi stručnog osposobljavanja i certifikacije sudionika potrebnih za prevenciju, sprečavanje, pripravnost i reakciju na izvanredne događaje kod onečišćenja mora s pomorskih objekata. Za učinkovito rješavanje problematike morskog otpada osigurati će se normativni okvir poticaja za isporuku otpada u lučke uređaje za prihvata, što će se postići institutom pokrivanja troškova transparentnom naknadom.

U navedenom pogledu Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture kao tijelo nadležno za provedu Plana intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora u 2020. godini započelo je s izradom novog Plana intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora, koji predstavlja krovni akt reagiranja kod iznenadnih onečišćenja mora u RH. Novim Planom intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora postaviti će se učinkovitiji model reagiranja u slučaju iznenadnih onečišćenja mora, koji će biti poticajan u pogledu ulaganja u ljudske potencijale, te materijalna sredstva za njegovu provedbu. Donošenje i stavljanje u primjenu novog Plana intervencija očekuje se u 2024. godini.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske KLASA: 022-03/19-04/133; URBROJ: 50301-27/25-13-3 od 18. travnja 2019. godine o sufinanciranju održavanja mreže plovila čistača mora za djelovanje kod iznenadnih onečišćenja mora, Vlada Republike Hrvatske se obvezala sufinancirati troškove održavanja mreže od ukupno 10 plovila čistača mora raspoređenih duž hrvatske obale u ukupnom iznosu od 305.262 EUR godišnje, odnosno u iznosu od 30.526,20 EUR po plovilu čistaču mora godišnje, a radi osiguravanja pripravnosti za djelovanje po Planu intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora. Provedba programa u nadležnosti je ovog Ministarstva, a financijska sredstva za njegovu provedbu osigurana su u Državnom proračunu

RH u okviru u okviru A754063- Održavanje mreže plovila - čistača za djelovanje kod iznenadnih onečišćenja mora. U 2022. i 2023. godini aktivnost je u cijelosti izvršena, te su priobalnim županijama isplaćena sredstva za svih deset plovila čistača mora u ukupnom iznosu od 305.262 EUR.

Isto tako, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture kontinuirano vrednuje učinke upravljanja intervencijama kod iznenadnih onečišćenja mora, te u skladu sa svojom nadležnosti provodi aktivnosti i mjere koje doprinose unaprjeđenju sustava upravljanja intervencijama i povećanju njegove funkcionalnosti. Jedna od najznačajnijih mjera koje su temeljem višegodišnjih analiza vrednovanja ekonomskih i financijskih učinaka upravljanja intervencijama izvršene u 2020. godini odnosi se na objavu postupka javne nabave za nabavu usluge provedba mjera intervencija zaštite mora od onečišćenja te nabava opreme i sredstava za intervencije kod iznenadnih onečišćenja mora, s ciljem sklapanja okvirnih sporazuma s više gospodarskih subjekata na vremenski period od 4 godine (ev. broj 2-20, objavljenog u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, 16. studenog 2020. godine, pod brojem 2020/S 0F2-0041393, odnosno 18. studenoga 2020. godine u Službenom listu EU pod brojem 2020/S 225-552820) ukupne procijenjene vrijednosti od 7.963.368,50 EUR. Temeljem navedenog postupka javne nabave ovo Ministarstvo je u 2022. godini zaključilo osam okvirnih sporazuma na rok od 4 godine.

U 2023. godini ovo Ministarstvo pokrenulo je postupak konzumiranja tri Okvirna sporazuma temeljem kojih je ostvarena nabava tri kontejnerizirana sustava sa zaštitnim branama dva puta po 250 metara, jedan posebni kontejnerizirani sustav za povlačenje brane sa mrežicom za prikupljanje teških ulja, krhotina i plutajućeg otpada, jedan posebni sustav sa zaštitnom branom dužine 250 m, jedan sklopivi spremnik za privremeno skladištenje opasnih tekućina kapaciteta 10 m³, četiri plutajuća prihvatna spremnika za privremeno skladištenje opasnih tekućina kapaciteta 25m³ te dva skimmera kapaciteta 50m³/h. Realizacijom predmetne nabave u 2023. izvršeno je opremanje prvog logističkog centara u okviru Nacionalnog sustava za suzbijanje onečišćenja mora velikih razmjera - EAS HR. Za navedenu namjenu utrošeno je 1.207.490 EUR. Također, temeljem okvirnog sporazuma u 2023. izvršeno je i stručno osposobljavanje dijela dionika Plana intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora. Za navedenu namjenu utrošeno je 9.950 EUR. Financijska sredstva za provedbu navedenih aktivnosti osigurana su u Državnom proračunu RH za 2023. godinu u okviru aktivnosti T810059 Nacionalni sustav za suzbijanje onečišćenja mora velikih razmjera - EAS HR.

Opći cilj projekta je kroz više godina u konačnici uspostaviti cjeloviti logistički sustav koji će pružiti mogućnost primjerenog odgovora za sve razine onečišćenja mora, odnosno doprinijeti jačanju sposobnosti Republike Hrvatske za reagiranje na iznenadna onečišćenja mora velikih razmjera.

U pogledu rješavanja problematike morskog otpada ovo Ministarstvo u prethodnom razdoblju osiguralo je normativni okvir za isporuku otpada u lučke uređaje za prihvata, koji je propisan Pravilnikom o uvjetima i načinu održavanja reda u lukama i na ostalim dijelovima unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 72/21). Istim su propisani uvjeti predaje, prihvata i sakupljanja otpada i ostataka tereta s pomorskih objekata,

kriteriji za utvrđivanje visine naknade za prihvata i sakupljanje otpada, kao i kriteriji, visina i način plaćanja naknade za prihvata i sakupljanje otpada za ribarske brodove, jahte i brodice.

Mjera 16. Modernizacija i unaprjeđenje službe traganja i spašavanja na moru

Kako bi se osiguralo učinkovito djelovanje na cijelom području unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora RH, posebice za vrijeme nepovoljnih vremenskih uvjeta te unutar „zlatnog“ sata od trenutka pomorske nezgode, potrebno je osigurati dodatnih 10 namjenskih brodica. U razdoblju Provedbenog programa osigurati će se sredstva za nabavkom dvije takve spasilačke jedinice. Kako bi se ojačala sposobnost operativnih snaga službe traganja i spašavanja, uspostaviti će se sustav dobrovoljnih jedinica sklapanjem Ugovora između Ministarstva i dobrovoljaca, provoditi osposobljavanje djelatnika službe na operativnoj i upravljačkoj razini, a sve temeljem Uredbe o nacionalnom planu traganja i spašavanja osoba u pogibelji na moru. Poticati će se i intenzivirati korištenje integriranih operativnih alata za podršku u odlučivanju kod izvanrednih događaja na moru, osobito kod traganja i spašavanja i onečišćenja mora.

U 2022. godini izrađen je prvi, a u 2023. konačan nacrt prijedloga Uredbe kojom se ispunjava obveza Republike Hrvatske u pogledu uspostavljanja službe traganja i spašavanja osoba u pogibelji na moru, kako je utvrđena Zakonom o potvrđivanju Međunarodne konvencije o traganju i spašavanju na moru, 1978 („Narodne novine - Međunarodni ugovori“, broj 14/96). Ovom se Uredbom uspostavlja suvremeni okvir sustava traganja i spašavanja na moru, učinkovitija organizacija i provedba poslova traganja i spašavanja na moru, kao poslova od javnog i općeg interesa, a čime će se doprinijeti podizanju kvalitete i dostupnosti pružanja usluga traganja i spašavanja na moru u odnosu na prethodno stanje. Također, stvoreni su preduvjeti za optimalno korištenje ljudskih, materijalnih i tehničkih resursa neophodnih za provedbu akcija traganja i spašavanja, dok će se detaljnim utvrđivanjem operativnih postupaka sudionika traganja i spašavanja osoba u pogibelji na moru ostvariti brže i efikasnije pružanje usluga traganja i spašavanja.

Mjera 17. Unaprjeđenje usluge sigurnosti plovidbe u unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru i isključivom gospodarskom pojasu

Provedba mjere usmjerena je na uspostavu interoperabilne informacijske platforme „Sea Traffic Management“ s ciljem prikupljanja, razmjene, obrade i analize podataka o pomorskom prometu, radi stvaranja cjelovite situacijske pomorske slike, ranog otkrivanja i prevencije sigurnosnih i navigacijskih rizika u pomorskom prometu, unaprjeđenja sprečavanja, pripremljenosti i reagiranja na pomorske sigurnosne incidente i izvanredne događaje, kao i optimizaciju i organizaciju pomorskog prijevoza.

U 2021. godini nabavljen i isporučen STM poslužitelj kao i software koji uključuje brodski modul (u ukupnom iznosu 176.402,18 EUR), te je isto stavljeno u primjenu tijekom 2021. godine.

U 2023. godini je u okviru INTERREG Vb-ADRION projekta EUREKA - Jadransko-jonska mreža razvoja i harmonizacije pomorske sigurnosti, osigurana dogradnja postojećeg STM

modula novim funkcionalnostima, dodatnim poslužiteljem, tri STM konzole i dva STM modula brodskog sustava u ukupnom iznosu od 157.400,00 EUR (sa PDV-om), od čega 85% sufinancirano iz projekta EUREKA te je isto stavljeno u primjenu krajem 2023. godine.

Mjera 18. Razvoj usluga elektroničkog poslovanja u lučkom području i upravljanja morskim prostorom

Izgradnjom javnog servisa „CIMISNet“ za potrebe svih sudionika u pomorskom prometu, kao cjelovitog servisa automatizirane elektroničke razmjene podataka i administrativnih formalnosti u svim hrvatskim morskim lukama, predstavlja se temeljna platforma uvezivanja nacionalnih sustava i jedinstvenog PCS sustava. Potreba uspostave lučkog informacijskog sustava PCS sustava u Republici Hrvatskoj utvrđena je „Nacionalnim planom razvoja luka od posebnog (međunarodnog) gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku“, kao i potreba njegove integracije u širi okvir jedinstvenog pomorskog sučelja kojeg okosnicu čine nacionalni administrativni sustavi poput Hrvatskog integriranog pomorskog informacijskog sustava, sustava eCarina i drugih sustava državnih tijela s nadležnostima na moru. Navedenim projektom uspostavlja se jedinstvena informacijska platforma za razmjenu i obradu podataka između svih subjekata lučke zajednice kako bi se reducirale administrativne prepreke u logističkom lancu prijevoza i prekrcaja tereta u hrvatskim teretnim lukama.

Javni servis „CIMISNet“ Ministarstva mora, prometa i infrastrukture razvijen je u svibnju 2021. godine s ukupnim troškom ulaganja u iznosu od 136.746,00 EUR, od čega je 85% sufinancirano iz projekta Improving Maritime Transport Efficiency And Safety In Adriatic – INTESA.

Tijekom 2022. godine Lučka uprava Rijeka se kao prvi dionik pomorskog gospodarstva integrirala vlastitim informacijskim sustavom na sustav CIMISNet, dok se tijekom 2024. godine očekuje integracija informacijskog sustava Lučke uprave Ploče, a potom i sustava ostalih državnih lučkih uprava. Obzirom sustav CIMISNet, kao sastavni dio Hrvatskog integriranog pomorskog informacijskog sustava CIMIS, omogućava web servis razmjenu podataka sa informacijskim sustavima trećih strana, isti je podlozan kontinuiranim dogradnjama u ovisnosti o izmjenama procedura i poslovanja iz područja sigurnosti pomorske plovidbe, uvjetovanih izmjenama nacionalnih akata te međunarodnih i akata Europske unije.

Mjera 19. Provođenje hidrografske djelatnosti u svrhu hidrografsko-navigacijskog pomorskog prometa

Provođenjem hidrografskih istraživanja i oceanoloških mjerenja mora, morskog dna i podmorja, obradom i javnom objavom službenih pomorskih navigacijskih karata, priručnika i drugih informacija u skladu s međunarodnim i domaćim propisima i normama, ostvaruju se pretpostavke za siguran promet ljudi i roba hrvatskim dijelom Jadrana, održivo gospodarenje resursima mora i podmorja i očuvanje morskog okoliša. Hidrografskom terenskom aktivnošću dobiti će se temeljni podaci kartografskih izvornika koji se koriste za izradu novih i korekciju postojećih pomorskih karata, dok se oceanološka mjerenja i motrenja provode s ciljem prikupljanja i pripreme oceanoloških podataka za potrebe navigacije na moru te pri sastavljanju

općeg sadržaja pomorske karte, plana ili publikacije. Podaci dobiveni hidrografskim istraživanjem i oceanološkim mjerenjima koriste se za izradu novih i korekciju postojećih pomorskih karata, a u svrhu hidrografsko-navigacijskog osiguranja plovidbe, dok se reambulacijom prikupljaju pomorski sigurnosne informacije i podaci o morskim područjima plovidbe sa svrhom održavanja pomorskih karata i publikacija u skladu s međunarodnim i domaćim propisima i normama.

Hrvatski hidrografski institut kao javna ustanova osnovana u svrhu obavljanja hidrografske djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku u skladu s odredbama Pomorskog zakonika (NN 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13, 26/15, 17/19) i Zakona o hidrografskoj djelatnosti (NN 68/98, 110/98, 163/03, 71/14) s ciljem obavljanja poslova vezanih za sigurnost plovidbe u području hidrografske djelatnosti, kontinuirano provodi aktivnosti hidrografske djelatnosti u okviru predmetne mjere.

U 2022. godini Hrvatski hidrografski institut proveo je hidrografsku izmjeru područja Trogirskog zaljeva oko o. Drvenika V. i o. Drvenika M., područje u Šibenskom arhipelagu, područje u Zadarskom arhipelagu te područje oko o. Lastova i o. Sušca, oko o. Suska, područje od o. Premude do o. Dugi Otok, područje u Bračkom kanalu i Virskom moru te područje od Rogoznice do Primoštena kao i druga koncesionirana područja.

Tijekom 2022. godine Hrvatski hidrografski institut kontinuirao je vršio mjerenja visina razine mora na stalnim mareografskim postajama i to na lokacijama Rijeka, Rovinj, Zadar, Split, Ploče i Dubrovnik kao i druga oceanografska mjerenja, te je kontinuirano radio na održavanju službenih pomorskih karata i publikacija u skladu s gore navedenim izmjerama kao i na izdavanju novih izdanja službenih pomorskih karata i publikacija.

Financijska sredstva za provedbu navedenih poslova osigurana su u Državnom proračunu RH u okviru aktivnosti A663000 Administracija i upravljanje Hrvatskim hidrografskim institutom, a u 2022. za navedenu namjenu utrošeno je 2.684.082,90 EUR.

U 2023. godini Hrvatski hidrografski institut proveo je hidrografsku izmjeru područja od Primoštena do o. Krapnja, područje u Pirovačkom zaljevu, područje oko o. Lastova i o. Sušca, područje Malog mora i Kanala Malog Stona, područje oko zapadnog dijela o. Mljeta i u Mljetskom kanalu, područje u Koločepskom kanalu, područje oko o. Visa i o. Biševa, područje u Virskom moru, područje u Kvarneru i Unijskom kanalu, Krčkom zaljevu, Šibenskom kanalu, pličine u Srednjem kanalu, pličine u Kvarneriću, područje u Grgurovom kanalu i oko Lopara, područje oko hridi Mulo i Rogoznice, područje u Zadarskom, Pašmanskome, Vrgadskom i Srednjem kanalu, šibenskom arhipelagu, područje Linskog kanala i zapadne obale Istre, područje zadarskih otoka, područje oko otoka Suska, Unija, Lošinja i Cresa, područje od Raše do Opatije, oko otoka Paga i Vira, Velebitskog kanala od Klenovice do Masleničkog mosta, oko otoka Raba, Golog otoka i Grgura, oko otoka Krka, Prvića i od Opatije do Klenovice, kao i druga koncesionirana područja.

Tijekom 2023. godine Hrvatski hidrografski institut je kontinuirano mjerio visinu razine mora na šest stalnih mareografskih postaja i to na lokacijama Rovinj, Rijeka, Zadar, Split, Ploče i Dubrovnik te je obavio mjerenja površinskih valova u akvatoriju gradova Dubrovnika, Splita, Rijeke i Ploča. Omogućeno je praćenje u realnom vremenu vrijednosti visine razine mora,

visine, perioda i smjera valova i drugih parametara putem specijalizirane mrežne aplikacije „AdriaticSea“ (Adriatic Sea, Portal operativne ocenoografije).

Hrvatski hidrografski institut je kontinuirano radio na održavanju službenih pomorskih karata i publikacija u skladu s gore navedenim izmjerama, kao i na izdavanju novih izdanja službenih pomorskih karata i publikacija.

Financijska sredstva za provedbu navedenih poslova osigurana su u Državnom proračunu RH u okviru aktivnosti A663000 Administracija i upravljanje Hrvatskim hidrografskim institutom, a u 2023. godini za navedenu namjenu utrošeno je 2.714.118,71 EUR.

Mjera 20. Razvoj informacijskog sustava razmjene podataka u vodnom prometu

Razvojem „Informacijskog sustava unutarnje plovidbe ISUP“ osigurava će se elektroničko poslovanje u dolasku i odlasku plovila u vodnom prometu. Sustav ISUP omogućava će pojednostavljenje i ubrzanje administrativnih postupaka u lukama unutarnjih voda, harmonizaciju i transparentno poslovanje, kao i olakšice po brodersku industriju koja će se uzimajući u obzir osiguravanje bržih postupaka prihvata i otpreme plovila ogledati u smanjenju radnih sati i uštedi financijskih sredstava čime će pogodovati rastu gospodarstva i razvoju luka na unutarnjim vodama.

Sustav ISUP razvijen je u rujnu 2020. godine u okviru preuzetih projektnih obaveza u sklopu projekta RIS COMEX u ukupnom iznosu ulaganja od 78.389,41 EUR, od čega je 85% sufinancirano iz navedenog projekta.

Sustav ISUP u produkcijskom je korištenju od 1. siječnja 2021. godine od strane dionika pothvata u prometu unutarnjim vodama te broji više od 40 stalnih korisnika uključujući djelatnike lučkih kapetanija, granične policije, carine, broderskih agenata, upravitelja luka i drugih.

U 2022. godini dodatna financijska sredstva za funkcioniranje ISUP-a nisu utrošena jer je uspostava izvršena u 2020. godini temeljem nabave u vrijednosti 78.389,41 EUR te je isti stavljen u produkciju krajem 2020. godine.

Mjera 21. Modernizacija objekata pomorske signalizacije

Provedba mjere usmjerena je na osiguranje modernizacije objekata sigurnosti plovidbe. Plovput kao nadležno tijelo kontinuirano obavlja poslove održavanja i izgradnje novih objekata sigurnosti plovidbe. U teritorijalnom moru Republike Hrvatske organizirana su plovna područja na kojima se obavljaju poslovi održavanja objekata pomorske signalizacije, pripadajuće opreme i uređaja, kao i poslove svjetioničarske službe na pomorskim svjetionicima i pomorske radijske službe te održavanje uređaja koji su sastavni dio pomorske radijske službe.

U teritorijalnom moru Republike Hrvatske organizirana su plovna područja Plovputa, na kojima se obavljaju poslovi održavanja objekata pomorske signalizacije, pripadajuće opreme i uređaja, kao i poslovi svjetioničarske službe na pomorskim svjetionicima. Također, obavlja se i pomorska radijska služba Plovputa te održavanje uređaja koji su sastavni dio pomorske

radijske službe. Plovput kao nadležno tijelo kontinuirano obavlja poslove održavanja i izgradnje novih objekata sigurnosti plovidbe. Provedba mjere je kontinuirana i financira se iz vlastitih sredstava Plovputa.

Mjera 22. Razvoj sustava podataka o objektima sigurnosti plovidbe te uspostava Registra objekata sigurnosti plovidbe

U okviru ove mjere planirane su aktivnosti koje uključuju izradu Investicijskog plana i Studiju izvodivosti s analizom troškova i koristi. Projekt razvoja sustava podataka o objektima sigurnosti plovidbe i digitalizacija podataka uključuje i modernizaciju sustava daljinskog nadzora objekata. Troškovi vezani za ovaj projekt u 2022. godini ovise o daljnjem financiranju projekta kojeg se planira prijaviti ne neke od budućih otvorenih natječaja za financiranje iz EU fondova.

Registar objekata sigurnosti plovidbe Plovput je uspostavio u kolovozu 2021. godine. Plovput je trenutno u fazi druge prijave na poziv „Jačanje strateških partnerstva za inovacije u procesu industrijske tranzicije“ u sklopu EU fonda za regionalni razvoj. Paralelno s navedenim, a u cilju podizanja razine sigurnosti plovidbe, Plovput je razvio i implementirao rješenje za nadzor LED svjetala i pozicija plutača, kao privremeni oblik sustava nadzora, do realizacije financijskih sredstava i implementacije potpuno novog sustava.

Mjera 23. Unaprjeđenje plovnog puta rijeka te izgradnja višenamjenskog kanala Dunav-Sava

Unaprjeđenje plovnih putova na rijekama postići će se izradom studijsko-projektne dokumentacije i gradnjom infrastrukturnih objekata kako bi se ostvarila deklarirana klasa plovnih putova određena Europskim ugovorom o glavnim unutarnjim plovnim putovima od međunarodnog značaja (AGN). Zbog trenutnog stanja, za naredni period je planirano rješavanje kritičnih dionica tj. uskih grla na plovnim putovima unutarnjih voda kako bi se osigurali minimalni plovidbeni uvjeti prioritetnih prometnih pravaca. Planirana je izrada studijsko-projektne dokumentacije za izgradnju višenamjenskog kanala Dunav-Sava. Definiranjem finalnih infrastrukturnih rješenja pristupiti će se ishodu potrebnih dozvola te samim radovima. Pri tome valja uzeti u obzir da je u međuvremenu završena izgradnja Dovodnog melioracijskog kanala za navodnjavanje Biđ-bosutskog polja (DMKBBP), što je prethodno bilo predviđeno kao I. faza izgradnje višenamjenskog kanala Dunav-Sava.

Izgradnjom višenamjenskog kanala Dunav-Sava ostvarit će se geostrateška poveznica za spajanje hrvatskih pomorskih luka sa transeuropskim koridorom Rajna – Majna - Dunav te omogućiti konkurentnost riječnih luka i plovidbe na unutarnjim plovnim putovima.

Nakon izrađene Studije izvodljivosti VKDS-a, očekuju se smjernice JASPERS misije za nastavak aktivnosti izrade studijsko-projektne dokumentacije. Projekt je nominiran u Katalog Strateških projekata Inicijative triju mora (3SI) s ukupnom vrijednosti iz Studije izvodljivosti.

U sklopu CEF projekta Priprema FAIRway 2 radova na Rajna - Dunav koridoru (K810067) obavlja se vrši se praćenje parametara relevantnih za održavanje plovnog puta te inventarizacija sastavnica bioraznolikosti na kritičnim dionicama rijeke Dunav, a sve u cilju osiguranja temelja za zajedničku strategiju Hrvatske i Srbije u svrhu održavanja rijeke Dunav kao važnog međunarodnog plovnog puta.

Kroz dio aktivnosti T754039 izvode se završni radovi na zimovniku u Opatovcu sukladno potpisanom Dodatku br. 3. Ugovora o javnim radovima izgradnje zimovnika u Opatovcu, oznake U-21/00066, dok su objekti sigurnosti plovidbe na lokaciji Sotin kojima se dodatno povećao stupanj sigurnosti plovidbe na dionici od 1321 do 1325 rkm Dunava te zaštita visoke obale uz naselje Sotin uspješno izgrađeni s danom 30. rujna 2023. godine te je dobivena uporabna dozvola.

Kroz aktivnost Gradnja i tehničko održavanje plovnih putova unutarnjih voda realizirane su usluge tekućeg i investicijskog održavanja (K810001). Ugovor za radove tehničkog održavanja plovnog puta rijeke Save, U-22/00066 je okončan u lipnju 2023. godine te su radovi održavanja nastavljeni u prosincu 2023. godine prema Ugovoru, U-23/00085, sklopljenom 21. studenog 2023. godine (K810001).

Projekti „Uređenja vodnog puta rijeke Save na dionici od Račinovca do Sisaka nominirani su u Katalogu Strateških projekata Inicijative triju mora (3SI). U sklopu kojih se prvo planira nominirati izrada studijsko-projektne dokumentacije za uređenje vodnog puta rijeke Save od Račinovca do Siska (bez dionice Jaruge - Novi Grad) kroz CEF (alternativno putem drugog programa) s procijenjenom vrijednosti investicijskog ulaganja od 6 milijuna eura, a nakon toga bi se nominirao drugi projekt za radove uređenja vodnog puta rijeke Save sukladno proizašlim rješenjima, procijenjenom vrijednosti i ishodenim dozvolama.

U projektu Izrada SUO i projektne dokumentacije za kritičnu dionicu rijeke Save (Jaruge-Novu Grad) u 2023. je završen Glavni projekt, te je krajem studenog 2023. ishoda građevinska dozvola. U prosincu 2023. održana je završna konferencija te su finalizirane sve aktivnosti unutar projekta i projekt uspješno završen u prosincu 2023. godine.

Projekt Uređenje vodnog puta rijeke Save na dionici Jaruge - Novi Grad nominiran je u Katalog Strateških projekata Inicijative triju mora (3SI) s procijenjenom vrijednosti investicijskog projekta je 6 milijuna eura. U skladu s izrađenom studijsko-projektnom dokumentacijom i ishodenim dozvolama sufinanciranje projekta se planira nominirati putem CEF-a (alternativno putem drugog izvora).

U sklopu aktivnosti Pripreme projekata i planskih dokumenata u unutarnjoj plovidbi (A754036), a temeljem provedbe I. faze Ugovora za usluge izrade projektne dokumentacije infrastrukture za promociju „Zelene plovidbe“ na Savi u Zagrebu, U-22/00033, izrađeno je Konceptijsko rješenja Infrastruktura za promociju „Zelene plovidbe“ na Savi u Zagrebu, koje je prezentirano ključnim dionicima za nastavak provedbe aktivnosti na projektu (Hrvatskim vodama - VGO za gornju Savu, Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja - Upravi za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom te Upravi za zaštitu prirode i Zavodu za zaštitu okoliša i prirode, kao i Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i

državne imovine – Upravi za prostorno uređenje i dozvole državnog značaja). Ukupno utrošena sredstva po ovom ugovoru u 2023. godini iznose 29.730 eura.

Nadalje, ispred Ministarstva mora, prometa i infrastrukture dostavljen je zahtjev i mišljenje na izmjene i dopune Prostornog plana Grada Zagreba i sadržaj strateške studije o utjecaju izmjena i dopuna Prostornog plana Grada Zagreba na okoliš prema Gradskom uredu za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje u kojem su obaviješteni o izradi studijsko-projektne dokumentacije za uređenje plovnog puta i pristaništa za brodove kroz projekt (izrada Konceptijskog rješenja, provedbe postupka procjene utjecaja na okoliš te ishoda akata o prihvatljivosti zahvata na okoliš, izrade idejnog projekta te dobivanja lokacijske dozvole, izrade glavnog projekta te dobivanja građevinske dozvole), te im je dostavljen opisni dio i grafički prikaz projekta koji je potrebno ugraditi u Prostorni plan Grada.

U tijeku je II. faza projekta „Zelene plovidbe“, pokrenuta je procedura usklađivanja s prostornim planovima za zahvat prema Gradskom uredu za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i promet te je predan zahtjev za provođenja postupka prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu u Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (u procijenjenoj vrijednosti nabave od 74.375 eura).

Za provedbu mjere planirana su sredstva u Državnom proračunu za 2023. godinu u iznosu od 5.470.593,86 eura, a iskorištena sredstva za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. iznose 5.926.796,56 eura.

Mjera se provodi uobičajenom i očekivanom dinamikom. Dinamika izvršenja mjere ovisi o više čimbenika.

Mjera 24. Revitalizacija Kupe, unapređenje sigurnosti i sustava signalizacije (RIS) te povećanje flote plovila za nadzor sigurnosti plovidbe i plovila za zaštitu okoliša

Revitalizacija rijeke Kupe za putničku i sportsku plovidbu sa razvojem prateće infrastrukture „EKO REKUPA“ sveobuhvatno predstavlja povratak prirodi, tradiciji, kulturnoj baštini i svim pratećim infrastrukturnim sadržajima, kakvi su nekada bili prisutni na rijeci Kupi i u njejoj neposrednoj blizini u kontekstu ponovne uspostave tradicijske plovidbe. Daljnji razvoj i nadogradnja Riječnih informacijskih servisa i njihovo povezivanje u europsku informacijsko-komunikacijsku mrežu dodatno će unaprijedit sigurnost i konkurentnost unutarnje plovidbe.

U sklopu projekta razvoja sustava obilježavanja vodnih putova Republike Hrvatske povećat će se flota plovila za obavljanje nadzora sigurnosti plovidbe koja će osigurati učinkovit sustav obilježavanja plovnih putova. Ulaganjem u sofisticiranu opremu (AIS plutače) i nadogradnju RIS sustava povećala se efikasnost djelatnosti obilježavanja plovnih putova, sigurnost plovidbe i operativnosti kroz brzu reakciju te povećanje vremena ispravno obilježenog plovnog puta.

Isto tako, u sklopu projekta potpisan je Ugovor za nabavu dva plovila za obilježavanje i praćenje stanja na rijekama s odabranim dobavljačem je potpisan 18. lipnja 2021. godine. Tijekom 2023. završena je gradnja trupa oba plovila, kao i njihovo opremanje. Sve faze gradnje

plovila su nadzirane cijele godine sukladno Ugovoru za usluge upravljanja nad projektom "Razvoj sustava obilježavanja vodnih putova RH" iz rujna 2021. godine.

U prosincu 2023. zatraženo je produljenje rokova izvršenja Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava (Dodatak br. 1. Ugovora) kako bi se uspješno dovršile preostale aktivnosti vezane za isporuku plovila i obuka posade do 15. svibnja 2024. godine, a što je odobrilo Posredničko tijelo 2. razine - SAFU.

Na temelju Ugovora za nabavu i instalaciju opreme za obilježavanje koji je potpisan u studenom 2021. godine isporučeno je 80 AIS Atona, 80 plutača i 100 plovaka, dok je temeljem Ugovora za nadogradnju AIS softvera nadograđen AIS softver. Oba Ugovora su uspješno izvršena.

U sklopu projekta revitalizacija rijeke Kupe – EKO-REKUPA, u dijelu Ugovora za usluge izrade studijsko – projektne dokumentacije za uređenje plovnog puta i pristaništa za brodove na rijeci Kupi – I. faza (U-22/00044), tijekom prvog kvartala 2023. godine izrađen je Elaborat zaštite okoliša te je ishodište rješenje Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja na podneseni zahtjev za pokretanja postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš uređenja plovnog puta i pristaništa za brodove na rijeci Kupi. U 2023. godini za ovaj projekt je utrošeno 79.634 eura.

Za provedbu mjere planirana su sredstva u Državnom proračunu za 2023. godinu u iznosu od 809.384 eura, a iskorištena sredstva za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. iznose 727.969 eura. Mjera se provodi očekivanom dinamikom.

Mjera 25. Povećanje interoperabilnosti i pristupačnosti drugim vidovima prometa, zaštita okoliša te povećanje administrativnih kapaciteta/obuka

Razvoj multimodalnih i logističkih čvorišta u okviru lučkih područja uz osiguravanje visoke razine sigurnosnih i ekoloških uvjeta za plovidbu su ključni procesi za održivi razvoj prometa u cjelini te udjelu unutarnje plovidbe u ukupnim prometnim tokovima u Republici Hrvatskoj. Modernizacija tehničko tehnoloških uvjeta za prekrcaj putnika i tereta, razvoj inteligentnih sustava za upravljanje prometom i prijevoznim procesima bitni su za unaprjeđenje i konkurentnost riječnog brodarstva i prijevoza unutarnjim vodama. Za naredno razdoblje planiran je nastavak stipendiranja studenata i učenika obrazovnog usmjerenja iz područja unutarnje plovidbe te vježbeničkog staža brodaraca.

Glavni cilj provedbe ove mjere je povećanje interoperabilnosti, pristupačnosti i kvalitete usluge prometa te poticanje inovativnosti u riječnom prometu. Obzirom na značaj i važnost osiguranja prometne povezanosti naseljenih područja koja dijeli rijeka, gdje nema postojeće prometne infrastrukture, uspostavljeni su skelni prijelazi na kojima prometuju skele što je od iznimnog značaja za ta područja (JLRS) kao i za širu društvenu zajednicu.

Ministarstvo svake godine kroz objavu „Javnog poziva za dodjelu pomoći jedinicama lokalne, područne (regionalne) samouprave radi osposobljavanja plovila i omogućavanja prijevoza

osoba i stvari s jedne na drugu obalu unutarnjih voda“, radi velike prosječne starosti i dotrajalosti skela, dodjeljuje pomoći JLRS kako bi se postigla sigurnija i ekološki prihvatljiva plovidba uz visok stupanj mjera zaštite okoliša na unutarnjim vodama.

Ovaj program pomoći se provodi u sklopu aktivnosti Pomoć JLRS za razvoj riječnog prometa i županijskih luka i pristaništa za tekuće i kapitalne troškove koji nastaju tijekom rada skela. U 2023. godini objavljena su dva Javna poziva za dodjelu pomoći JLRS, što je rezultiralo s 12 potpisanih ugovora. U Državnom proračunu za 2023. godinu bilo je osigurano 199.630 eura od čega je utrošeno 180.842 eura (A570445).

Tijekom 2023. godine proveden je novi godišnji Natječaja za dodjelu stipendija za školsku 2023/2024. godinu. Nedostatak stručnog kadra u unutarnjoj plovidbi rezultirao je nastavljanjem stipendiranja učenika i studenata, kako bi se ojačali stručni kapaciteti u unutarnjoj plovidbi. Provođenjem mjera stipendiranja studenata i učenika želi se ostvariti veća zainteresiranost mladih za školovanjem i stjecanjem zvanja u unutarnjoj plovidbi.

Stručni kadar u unutarnjoj plovidbi u Republici Hrvatskoj nedvojbeno je deficitarno zanimanje slijedom čega će Ministarstvo nastaviti poticati obrazovanje i u predstojećim godinama. U 2023. godini planirana su sredstva u državnom proračunu za potrebe provedbe stipendiranja redovnih studenata i učenika obrazovnog usmjerenja iz područja unutarnje plovidbe u iznosu od 6.415 eura, od čega je utrošeno 5.734 eura.

U 2023. godine za provedbu ove mjere u Državnom proračunu za 2023. godinu planirana su sredstva u iznosu od 206.045 eura, od čega je iskorišteno 186.576 eura.

Mjera se provodi kontinuiranom, uz napomenu da izvršenje mjere ovisi o više vanjskih čimbenika.

Mjera 26. Povećanje energetske učinkovitosti i financijske održivosti te suradnja s hrvatskim brodarima i podrška društvima za prijevoz unutarnjim plovnim putovima

Modernizacijom flote plovila u unutarnjoj plovidbi povećava se energetska učinkovitost i ekonomska održivost brodarstva poštujući zaštitu okoliša i prirode, poboljšava se suradnja i pozitivan utjecaj na hrvatske brodare koji obavljaju koja vrše prijevoz unutarnjim plovnim putovima. Tijekom 2022. godine izrađen je Program potpora za modernizaciju flote unutarnje plovidbe Republike Hrvatske s rokom trajanja do kraja 2023. godine.

Programom dodjele de minimis potpora (potpora male vrijednosti) za ulaganja u djelatnosti prometa na unutarnjim vodama (rijekama, kanalima i jezerima) definirani su ciljevi, uvjeti i postupci dodjele bespovratnih sredstava poduzetnicima koji obavljaju djelatnost u sektoru prometa na unutarnjim vodama. Svrha dodjele de minimis potpora (potpore male vrijednosti) je poboljšanje kvalitete usluga koje se pružaju u ovom sektoru i gospodarske održivosti u prometu na unutarnjim vodama.

U periodu trajanja Programa 2022/2023 ukupno je potpisano devet ugovora u ukupnom iznosu od 1.133.250,17 eura, od čega su tijekom 2023. godine potpisana četiri ugovora te je dodijeljeno 537.124 eura.

Za provedbu ove mjere u Državnom proračunu za 2023. godinu bila su planirana sredstva u iznosu od 568.926 eura, od čega je u istom razdoblju iskorišteno 537.124 eura.

Mjera se nastavlja provoditi tijekom 2024. godine u sklopu aktivnosti A810015.

Mjera 27. Razvoj luka na osnovnoj i sveobuhvatnoj TEN-T mreži i terminala za opasne tvari te objekta za gospodarenje otpadom i unapređenje informacijske platforme

Razvoj luka na osnovnoj i sveobuhvatnoj TEN-T mreži i terminala za opasne tvari te objekta za gospodarenje otpadom postići će se ulaganjem u tehnološki suvremenu infrastrukturu i informacijske platforme koje će udovoljiti očekivanoj transportnoj potražnji te povezivanju s gospodarsko-poduzetničkim zonama i logističko-distribucijskim lancima. U nastavku je dan detaljniji pregled po lučkim upravama:

1. Lučka uprava Vukovar

U sklopu aktivnosti Gradnja i održavanje (A930002) u planiranom iznosu od 2.949.846 eura provedena su ulaganja u lučku infrastrukturu s ciljem modernizacije luke Vukovar i lučkog područja u tehničko - tehnološkom vidu kroz rekonstrukciju postojećih i izgradnju novih lučkih kapaciteta.

CEF 2014-2020 – projekt Priprema FAIRway 2 radova na koridoru Rajna-Dunav – Privezišta (K930004) u redovnom postupku provedbe, gdje je trajanje provedbe projekta produljeno do kraja 2024. godine. Isto tako u redovnom postupku provedbe je i CEF projekt Priprema projektne dokumentacije za izgradnju vertikalne obale u luci Vukovar (K930005), gdje je trajanje projekta produljeno do kraja 2024. godine.

U sklopu NPOO-a za investiciju C1.4. R3-I4 Opremanje luka i pristaništa infrastrukturom za zbrinjavanje otpada izrađen je Projektni zadatak za opremanje luke Vukovar za prikupljanje otpada s plovila te je prijavni obrazac poslan Upravi za EU fondove i strateško planiranje. Program državnih potpora je potvrđen od Ministarstva financija, nakon čega slijedi objava Poziva.

2. Lučka uprava Osijek

U sklopu aktivnosti Gradnja i održavanje (A810069), u planiranom iznosu od 2.289.885 eura provedena su ulaganja u lučku infrastrukturu s ciljem modernizacije luke Osijek i lučkog područja u tehničko - tehnološkom vidu kroz rekonstrukciju postojećih i izgradnju novih lučkih kapaciteta.

U 2023. započeli su radovi u sklopu OPKK projekta „Izgradnja terminala za pretovar rasutih tereta u luci Osijek“ (K810072). U listopadu 2023. potpisan je ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za izradu projektne dokumentacije za projekt: Južna obala u luci Osijek – izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture, financiran kroz CEF (T810094) ukupne vrijednosti 2.979.622 eura.

Kroz NPOO za investiciju C1.4. R3-I4 Opremanje luka i pristaništa infrastrukturom za zbrinjavanje otpada izmijenila je Projektni zadatak za opremanje luka i pristaništa infrastrukturom za zbrinjavanje otpada na lokaciji luke Osijek sukladno zaključcima i smjernicama sa sastanka iz kolovoza 2023. godine koji je održan u nadležnom ministarstvu (Upravi unutarnje plovidbe) te s obzirom na nemogućnost ishođenja uporabne dozvole kao zadanog cilja NPOO. Održan je sastanak u vezi rješavanja problematike izmjene projektne dokumentacija (lociranja infrastrukture u luci) te se očekuju daljnje upute nakon konzultacija Uprave za strateško planiranje i EU fondove sa SAFU. Program državnih potpora je potvrđen od Ministarstva financija, nakon čega slijedi objava Poziva.

2. Lučka uprava Slavonski Brod

U sklopu aktivnosti Gradnja i održavanje (A928002) u planiranom iznosu od 3.461.354 eura nastavljena su ulaganja u lučku infrastrukturu u luci Slavonski Brod te redovno održavanje lučkog područja, izradu studijsko-projektne dokumentacije za planirane projekte te je u 2023. godini utrošeno 3.155.004 eura.

Lučka uprava sklopila je Ugovor o javnoj nabavi za projekt „Izgradnje građevina za pregled i popravak kontejnera s pripadajućom infrastrukturom u luci Slavonski Brod“ ukupne vrijednosti 2.858.932,15 eura. Projekt je u tijeku te je u 2023. godine utrošeno 2.298.950,24 eura iz državnog proračuna.

U prosincu 2023. godine izvršena je kupovina postrojenja i opreme koji se nalaze u sklopu Distributivnog centra snabdjevanja d.o.o. Slavonski Brod, koji je kupljen krajem 2022. godine, ali postrojenje i oprema nisu bila u procijenjenoj vrijednosti imovine u iznosu 242.219,13 eura. Sredstva su osigurana iz državnog proračuna.

U tijeku je projekt Izrada projektne dokumentacije za manja putnička pristaništa na rijeci Savi (Županja, Slavonski Kobaš, Babina Greda i Davor) te je u 2023. godini potrošeno 102.711 eura iz državnog proračuna.

Zbog potrebe održavanja industrijskog kolosijeka u 2023. godini proveden je ugovor za „Usluge brušenja kolosijeka i skretnica u lučkom području luke Slavonski Brod“ u dužini od 3.042 m. Ukupan iznos usluge je 121.870,13 eura iz državnog proračuna. Projekt je završen.

U sklopu CEF – projekta Izrada studija i projektne dokumentacije za potrebe Izgradnje terminala za opasne terete u luci Slavonski Brod (K928005) u iznosu od 337.360,48 eura, sufinanciran iz EU fondova, obuhvaća izradu Studije procjene utjecaja na okoliš i prihvatljivost projekta na okoliš, idejni, glavni projekt i izvedbeni projekt te pripremu natječajne dokumentacije za radove i analizu isplativosti financiranja radova, ishođenje lokacijske i građevinske dozvole za terminal za opasne terete u luci Slavonski Brod. Tijekom 2023. godine utrošeno je 76.448,00 EUR. Projekt je u tijeku.

Kroz NPOO za investiciju C1.4. R3-I4 Opremanje luka i pristaništa infrastrukturom za zbrinjavanje otpada izrađen je Projektni zadatak za opremanje luka i pristaništa infrastrukturom za zbrinjavanje otpada na lokaciji Davor te je popunjeni prijavni Obrazac poslala prema Upravi za EU fondove i strateško planiranje na pregled. Planiran iznos za 2023. godinu je 7.000 eura

(K928006). Program državnih potpora je potvrđen od Ministarstva financija, nakon čega slijedi objava Poziva.

Za potrebe otplate kredita (ZABA i HBOR) utrošen je iznos od 971.119 eura, od planiranog 1.017.784,00 eura.

3. Lučka uprava Sisak

U sklopu aktivnosti Gradnja i održavanje (A931002) u planiranom iznosu od 1.662.141 eura u 2023. godini financiralo se održavanje lučkog područja (bazen Galdovo, bazen Crnac), održavanje putničkih pristaništa te održavanje opreme i plovila u iznosu od 187.799,19 eura.

Nastavljena je gradnja komunalnog pristaništa na rijeci Kupi, izrađena je obaloutvrda na dijelu pokosa prema željezničkom mostu s pripadajućim stepenicama te dio obaloutvrde na lukobranu, izvedene su armirano betonske grede na koti 90.00 m.n.m., djelomično su izvedeni radovi iskopa III. faze izgradnje te su postavljeni čelični stupovi zatega u iznosu od 888.132,60 eura.

Za razvoj pristaništa izvršena je izrada glavnog projekta pristaništa Brođani u Karlovcu te izrada idejnog projekta Izvlačilišta za brodove Plitvička jezera u iznosu od 71.452,23 eura. Za potrebe uređenja i odobrenja Javnog putničkog pristaništa Biokovo izrađena je projektna dokumentacija pristana. Dokumentacija obuhvaća uređenje kompletnog pristana s revitalizacijom postojećeg dizala te dogradnjom dodatnog mosta, a sve u funkciji zadovoljavanja uvjeta Hrvatskog registra brodova u iznosu od 67.468,75 eura.

Na lokaciji brodogradilišnog pristaništa Galdovo izrađen je projekt uklanjanja, izvršeno je uklanjanje hale radionica stradale u potresu te je izrađen projekt uklanjanja objekata uprave i učilišta u iznosu od 118.055,36 eura. Izvedena je sanacija kvara dizalice Potain Niš koja je obuhvaćala zamjenu svih dotrajalih dijelova kao što su sajle, ležajevi i sl. te revitalizaciju elektro sklopova u iznosu od 7.125,00 eura.

Tijekom 2023. godine, započeta je gradnja Prodajno servisnog centra, kao zamjenskog objekta za hale radionica stradale u potresu. Također, izvedeni su pripremni radovi, čišćenje gradilišta, njegovo ograđivanje te dobava potrebne armature i materijala za početak gradnje u iznosu od 302.900,00 eura. Dodatno ulaganje izvršeno je za nadogradnju razdjelnika na elektro ormaru na navozu za brodove na rijeci Savi u iznosu 11.578,00 eura.

Za provedbu cjelokupne mjere planirana su sredstva u Lučkim upravama Osijek, Vukovar, Slavonski Brod i Sisak kroz Državni proračun za 2023. godinu u iznosu od 22.420.681 eura, a iskorištena sredstva za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. iznose 13.768.891 eura.

Mjera se provodi uobičajenom i očekivanom dinamikom. Dinamika izvršenja mjere ovisi o više čimbenika.

Mjera 28. Međunarodna suradnja, usklađivanje nacionalnog pravnog okvira sa propisima EU te zahtjevima Schengenskog sporazuma

Međunarodna suradnja je značajna za daljnji razvoj unutarnje plovidbe u kontekstu usklađivanja s EU propisima i ispunjavanja uvjeta za ulazak RH u Schengensku zonu. Valorizacijom spomenutih mjera nastoji se slijediti koncepcija integralnog pristupa ekologizaciji i dekarbonizaciji te se daje doprinos zelenoj tranziciji i digitalizaciji unutarnje plovidbe.

U sklopu usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s direktivama EU 4. siječnja 2022. godine stupio je na snagu Zakon o plovidbi i lukama unutarnjih voda („NN“ br. 144/21), te se aktivnosti uspješno provode nastavljajući kroz izradu podzakonskih propisa (Uredbi i Pravilnika), koji proizlaze iz odredbi važećeg Zakona. Na temelju odredbe članka 171. stavka 2. Zakona o plovidbi i lukama unutarnjih voda Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o upravljanju i vođenju poslova lučkih uprava unutarnjih voda („NN“, broj 33/23).

Nadalje, temeljem članka 186. stavka 4., članka 191. stavka 3., članka 195. stavka 6. Pomorskog zakonika („NN“ br. 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13, 26/15 i 17/19) i članka 125. stavka 7. Zakona o plovidbi i lukama unutarnjih voda donesen je Pravilnik o vođenju upisnika brodova, najvišoj dopuštenoj starosti i tehničkim uvjetima za upis u upisnik brodova („NN“ 131/23).

Postignuta je interoperabilnost sa susjednim zemljama kroz zajednički rad zemalja članica Savske i Dunavske komisije (K570297, Rad Savske komisije) te se nastavljaju aktivnosti s međunarodnim organizacijama i međudržavnim komisijama u području unutarnje plovidbe.

U sklopu nastavka aktivnosti (A754036) za rad sustava plovnih putova Republike Hrvatske u uvjetima Schengenske granice izrađen je projektni zadatak „Analiza rada luka i pristaništa u uvjetima Schengenske granice“ te je planirana procijenjena vrijednost u iznosu od 20.000 eura.

Za provedbu mjere planirana su sredstva u Državnom proračunu za 2023. godinu u iznosu od 184.662 eura, a iskorištena sredstva za razdoblje od 1. siječnja do 30. prosinca 2023. iznose 184.660 eura. Mjera se nastavlja provoditi uobičajenom i očekivanom dinamikom.

3.4. MJERE ZA RAZVOJ, CESTOVNOG ŽELJEZNIČKOG I INTERMODALNOG PROMETA

Sektor cestovnog prometa je među kritičnim sektorima vezano za povećanje emisija stakleničkih plinova. Održiva mobilnost temeljena na inteligentnim prometnim sustavima (ITS), autonomnoj mobilnosti, elektro-mobilnosti, uključujući ravnomjerniju razvijenost prometne infrastrukture koja može pridonijeti smanjivanju ugljičnog intenziteta gospodarstva, osigurava ravnomjeran razvoj uz očuvanje prirodnog kapitala i unaprjeđenje kvalitete života.

Daljnji razvoj nekadašnjeg Paneuropskom koridoru X (RH1) i Mediteranskog koridora (RH2) ključan je za sve veći prelazak teretnog prometa na okolišno održivi željeznički prijevoz.

Ulaganje u željezničku infrastrukturu u dijelu doprinosa u zelenoj tranziciji ogleda se također prilikom pripreme projekata, pri čemu se posebna pozornost pridaje postupcima procjene utjecaja zahvata na okoliš kojim se analiziraju svi negativni učinci projekata na lokalnu zajednicu te se sukladno zakonskom okviru propisuju mjere koje se moraju primijeniti prilikom izvođenja. Doprinos modernizacije i obnove željezničke infrastrukture ogleda se u poboljšanju uvjeta života uz prugu izgradnjom zaštite od buke kao i u promicanju/poticanju željezničkog prijevoza.

Mjera 29. Poslovno i financijsko restrukturiranje cestarskih društava u državnom vlasništvu
Mjera obuhvaća daljnje poslovno i financijsko restrukturiranje cestarskih društava u državnom vlasništvu, što uključuje poticanje ulaganja u sigurnost, ekološku održivost, učinkovitost i konkurentnost. Predmetna mjera je reformska te se provodi u suradnji s Svjetskom bankom.

Reforma, predstavljena Pismom sektorske politike provodi se uz potporu Svjetske banke kroz Projekt Modernizacije i restrukturiranja cestovnog sektora. Većina aktivnosti iz navedenih područja je realizirana ili je realizacija u tijeku. Broj društava u cestovnom sektoru je Odlukama Vlade RH smanjen sa 4 (HC, HAC, HAC-ONC, ARZ) na 2 (HC, HAC) pripajanjem HAC-ONC-a HAC-u 2017. godini te ARZ-a HAC-u 2020. godini. Spajanjem trgovačkih društava optimizirani su administrativni poslovni procesi te će se do kraja Projekta dodatno optimizirati. Osigurat će se ekonomija razmjera i smanjiti ukupni operativni troškovi administrativnog poslovanja.

Projekt "Modernizacija i restrukturiranje cestovnog sektora" završio je sa danom 31. prosinca 2021. godine.

Mjera 30. Sustavno upravljanje bukom na autocestama

Mjera obuhvaća sustavno upravljanje bukom u skladu s načelima održivog razvoja. Provedba mjere uključuje izgradnju zidova za zaštitu od buke na autocestama A1 od čvora Karlovac do Bosiljeva, A6 od čvora Bosiljevo do Rijeke i A7 (uključujući riječku obilaznicu) od čvora Orehovica (Rijeka) do Rupe (državna granica) na 29 detektiranih lokacija te na cijeloj autocesti A2 (Zagreb-Macelj). Mjerom se postiže smanjivanje štetnih učinaka na zdravlje ljudi kao posljedice buke uzrokovane cestovnim prometom.

U izvještajnom razdoblju na mreži autocesta pod upravljanjem Hrvatskih autocesta nastavljene su aktivnosti na izradi projektne dokumentacije i ishođenju građevinskih dozvola za zidove za zaštitu od buke na 29 lokacija na autocestama A1, A6 i A7. Od ukupno planirane 33 građevinske dozvole ishođene su 22 dozvole, dok je ishođenje preostalih 11 građevinskih dozvola odbijeno ili zaustavljeno jer određene dionice autoceste nemaju uporabnu dozvolu ili projekti nisu udovoljavali u pogledu statike i akustike. Započeta je aktivnost izrade izvedbene projektne dokumentacije za 6 lokacija. Za dio zidova za koje su prethodno ishođene građevinske dozvole potrebno je provesti novelaciju projektne dokumentacije i izmjenu građevinskih dozvola zbog izmjene zakonske regulative.

Izgradnja zidova za zaštitu od buke na autocesti Zagreb – Macelj predviđena je na dionicama Jankomir-Zabok, Zabok-ZAčretje i Začretje-Krapina za što su ishođene potrebne građevinske dozvole.

Izgradnja zidova po pojedinim lokacijama će započeti po osiguranju izvora financiranja i prioritetima.

Mjera 31. Povećanje energetske učinkovitosti na autocestama

Mjera obuhvaća izgradnju novih sustava LED rasvjete na čvorištima, naplatnim stazama i tunelima na području autoceste Rijeka-Zagreb i autoceste Zagreb-Macelj. Mjera je u skladu sa Zakonom o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja sa ciljem ispunjavanja propisanih odredbi i povećanjem energetske učinkovitosti sustava rasvjete. Provedbom mjere značajno se reducira potrošnja električne energije za napajanje cestovne rasvjete, povećava se sigurnost prometa boljom rasvjetom kritičnih dijelova autocesta te se smanjuje svjetlosno onečišćenje

Nastavno na smjernice Vlade Republike Hrvatske za uštedu energije u Republici Hrvatskoj kao jedna od mjera u javnom sektoru je predloženo smanjenje potrošnje električne energije cestovne rasvjete, odnosno u skladu sa smjernicama predlaže se izvršiti podešavanje regulacije rada sustava cestovne rasvjete tako da ne ugrožava sigurnost prometa.

U skladu s navedenim Hrvatske autoceste d.o.o. su izradile stručni elaborat kojim se je definirala mogućnost smanjenja potrošnje na odmorištima putem podešavanja rada regulacije sustava, kako bi se na siguran način i u skladu sa zakonskom regulativom primijenile dane smjernice. Isto je već primijenjeno na pojedinim lokacijama Hrvatskih autocesta d.o.o. gdje je to tehnički izvedivo.

Nadalje, Hrvatske autoceste d.o.o. su u cilju racionalizacije potrošnje električne energije ugovorile usluge: Izrada idejnih rješenja racionalizacije rasvjete na svim dionicama i tunelima Hrvatskih autocesta d.o.o. čija izrada je u tijeku, a po odabiru optimalnog rješenja pokrenuti će se aktivnosti vezane za realizaciju projekta. Paralelno se, u sklopu rekonstrukcije pojedinog odmorišta, provodi zamjena postojeće rasvjete LED rasvjetom.

Pripremljeni su glavni projekti obnove sustava javne rasvjete autoceste Zagreb – Macelj koji su usklađeni sa važećim zakonima i pravilnicima. Predviđeni radovi mogu se izvoditi bez građevinske dozvole, a u skladu sa glavnim projektom prema odredbama Pravilnika o jednostavnim i drugim građevinama i radovima (NN 112/17, 34/18, 36/19, 98/19, 31/20), članak 5. st. 14.

Završena je obnova sustava javne rasvjete čvorova i naplatnih postaja Krapina, Đurmanec, Trakošćan, te PUO Jakovlje, Sveti Križ Začretje i Lepa Bukva.

Mjera 32. Povećanje sigurnosti prometa u tunelima - Usklađenje s Direktivom 2004/54/EC o minimalnim uvjetima sigurnosti za tunele na TEN-T mreži

Mjera obuhvaća izgradnju dodatnih tunelskih cijevi na autocestama radi usklađivanja s Direktivom 2004/54/EC (Tunel Učka/AC8, tuneli Sv. Tri Kralja i Brezovica /AC2) te

usklađivanje signalizacije i opreme postojećih tunela. Provođenjem mjere osigurati će se dodatna harmonizacija prometnih tokova i smanjenje prometnih nesreća u tunelima.

U izvještajnom razdoblju su na tunelima u nadležnosti Hrvatskih autocesta nastavljene aktivnosti na izgradnji poprečnih prolaza u tunelu Konjsko na A1, rekonstrukciji i dogradnji hidrantske mreže na tunelima na A6 te prometne opreme i signalizacije na A1 i A4.

Na autocestama u nadležnosti koncesionara Bina-Istra u tijeku je usklađenje tunela Učka A8 s Direktivom 2004/54/EC o minimalnim uvjetima sigurnosti za tunele na TEN-T mreži. Navedeno uključuje izgradnju druge cijevi tunela Učka i odmorišta Kvarner (Podfaza 2B2-1), s ukupnim iznosom investicije: 197,32 milijuna EUR. Podfaza 2B2-1 načelno se sastoji od dopune na puni profil izgradnjom drugog kolnika od čvora Vranja do tunela Učka / Portal Kvarner, uključujući i drugu cijev tunela Učka, sjeveroistočno od postojeće cijevi. Ukupna dužina ove dionice iznosi 8 km, od čega 5,63 km nove cijevi tunela Učka, koji će biti opremljen te povezan poprečnim vezama s postojećom cijevi .

Ujedno, bit će izgrađeno novo odmorište na kvarnerskoj strani tunela Učka. Očekuje se da će izgradnja Podfaze 2B2-1 dovesti do niza ključnih koristi za građane i korisnike autoceste uključujući: povećanje razine sigurnosti ove dionice autoceste, smanjenje zagušenja, skraćenje vremena putovanja autocestom, unapređenje zaštite okoliša, nadogradnju sveobuhvatne Transeuropske prometne mreže („TEN-T“), čime se primjereno povezuje Istra s ostatkom Republike Hrvatske, poboljšava gospodarska i socijalna kohezija te se ostvaruju znatne gospodarske koristi.

Radovi na izgradnji Pod-faze 2B2-1 započeli su dana 2. prosinca 2020 kada je izdan Nalog za početak radova dok je gradilište svečano otvoreno 17. prosinca 2020. Radovi se odvijaju prema predviđenom programu i dinamici gradnje. Zaključno s rujnom (točnije 18.rujna 2023.) iskopano je 100,00% ukupne dužine tunela, odnosno 5,63 km od ukupno 5,63 km. Predviđeni rok dovršetka svih radova pod-faze 2B2-1: ljeto 2024.

Projekt je financiran putem terminskog kredita u kojem sudjeluje konzorcij domaćih i inozemnih banaka te je isti restrukturiran u kolovozu 2023. godine s ciljem snižavanja troška zaduženja ugovaranjem povoljnijih marži i produljenja rok otplate.

Za tunele Sv. Tri Kralja i Brezovica /AC2 ishodne su sve potrebne izmjene i dopune građevinskih dozvola. Pravomoćnost svih dozvola potvrđena je u prosincu 2021. godine. Izgradnja će započeti po osiguranju izvora financiranja.

Mjera 33. Povećanje sigurnosti prometa

Mjera obuhvaća uvođenje sustava za kontinuirani nadzor brzina na autocestama, unaprjeđenje prometne signalizacije te sustava video nadzora i video detekcije na autocestama. Provođenjem mjere značajno se povećava sigurnost korisnika autocesta kroz bolje informiranje vozača i evidentiranje neprihvatljivog ponašanja vozača te se povećava zadovoljstvo korisnika autocesta unaprjeđenjem opreme, signalizacije i ITS sustava za nadzor i upravljanje prometom.

U izvještajnom razdoblju, izvodili su se radovi na rekonstrukciji sustava video nadzora i video detekcije na svim autocestama pod nadležnošću HAC-a te su isti u potpunosti završeni.

Većina postojećih sustava upravljanja prometom (VMS) ima mogućnost prikaza vrlo ograničenog skupa piktograma, bez mogućnosti prikaza pismenih obavijesti ili složenijih grafika. Stoga se planira unaprijediti prikupljanje i pristup podacima zamjenom dijela postojećih prometnih znakova s mogućnošću promjene svjetlosnih informacija za VMS (INFORMACIJSKE portale) te, gdje je potrebno, zamjenom perifernih uređaja (prometnih stanica i lokalnih uređaja) na autocestama A1, A3, A4 i A6. Planira se implementirati/zamijeniti oko 200 prometnih znakova s mogućnošću promjene svjetlosnih informacija (VMS), uključujući i zamjenu perifernih uređaja. Tijekom 2023. godine pokrenuta je javna nabava za izvršenje Usluge "Izrada projektne tehničke dokumentacije zamjene i nadogradnje lokalnih nadz.-uprav. uređaja koji nadziru i upravljaju opremom sustava u funkciji sigurnosti prometa na autocestama u nadležnosti HAC-a", u tijeku je postupak odabira izvršitelja. Predmetno je sufinancirano EU projektom (X4ITS).

Javna nabava za radove uvođenja sustava video nadzora brzine nije pokrenuta u 2023. godini, već je projekt apliciran na EU projekt (CEF2023).

Mjera 34. Povećanje pasivne sigurnosti korisnika autoceste

Mjera obuhvaća zamjenu postojećih i postavljanje novih sigurnosnih ograda, ugradnju zaštitnih cestovnih sustava na opasnim mjestima i unaprijeđenje zaštitne žičane ograde na autocestama. Mjerom se osigurava povećanje sigurnosti prometa kroz poboljšanje sustava pasivne sigurnosti, a što će direktno utjecati na smanjenje posljedica prometnih nesreća. Dodatno, zamjenom dotrajale niske zaštitne žičane ograde novom visine 2m, onemogućit će se ulazak životinja na autocestu.

Tijekom 2023. godine završena je izrada projektne dokumentacije za sustave zaštitnih odbojnih ograda na autocestama HAC-a.

Također, tijekom 2023. godine izvedeni su radovi na zamjeni zaštitne odbojne ograde na autocesti A3, dionica između čvora Buzin i mosta Sava (desna bankina i razdjelni pojas) te dionicama između ČCP Zagreb istok i čvora Križ (desna i lijeva bankina te razdjelni pojas).

U 2023. godini je na EU fond (CEF2023) apliciran projekt zamjene zaštitne odbojne ograde na autocesti A3, dionica između čvora Okučani i čvora Nova Gradiška, te se u lipnju 2024. godine očekuje odluka komisije.

Mjera 35. Uvođenje bez-kontaktnog sustava za naplatu cestarine

Mjera obuhvaća uspostavu novog elektroničkog sustava naplate cestarine, koji se temelji na slobodnom protoku vozila. Svrha novog sustava je interoperabilnost s postojećim elektroničkim sustavima naplate u EU, povećana protočnost vozila (kapacitet autoceste), smanjenje štetne emisije uzrokovane zastojsima i kolonama te smanjenje operativnih troškova poslovanja upravitelja autocesta.

U izvještajnom razdoblju provodile su se aktivnosti javne nabave za Novi sustav naplate i nabava rezervne opreme za novi sustav naplate (raspisivanje natječaja, otvaranje ponuda, pregled i ocjena ponuda).

Mjera 36. Razvoj cestovne infrastrukture na Osnovnoj/Sveobuhvatnoj TEN-T mreži
Mjera obuhvaća razvoj cesta na osnovnoj i sveobuhvatnoj TEN-T mreži i značajnijih cestovnih pravca (gradnja autocesta i državnih cesta), povezivanje na cestovnu TEN-T mrežu (čvorovi, pristupne ceste) te unaprjeđenje sigurnosti i razine usluge (gradnja obilaznica). Unaprjeđenjem autocesta, državnih cesta, čvorišta i spojeva na mrežu autocesta i obilaznica u cilju bolje povezanosti s TEN-T cestovnom mrežom postiže se bolja prometna povezanost, smanjenje vremena putovanja ljudi i roba, povećanje sigurnosti prometa, smanjenje štetnih emisija te unaprjeđenje razine usluge za korisnike cesta.

U izvještajnom razdoblju dovršeni su radovi i pušten je u promet čvor Trinajstići na autocesti A7. Također su se provodile aktivnosti na izgradnji dionice granica Mađarske – Beli Manastir na autocesti A5, dionice Selce – Novi Vinodolski (I. faza) na autocesti A7, izgradnji dionice Lekenik-čvor Sisak na A11 te izgradnji čvora Šibenik-Podi i dogradnji čvora Dugopolje na A1 te dogradnji čvora Orehovica na autocesti A6. U tijeku su pripremne aktivnosti (projektna priprema) za autocestu A7 Križišće-Selce, autocestu A1 sektor Metković – Dubrovnik, dogradnju treće trake Zagrebačke obilaznice (A3) te više čvorova (Učka/Matulji, Kozala, Požega, Rašćane, Žažine, dogradnja Jankomir).

U izvještajnom razdoblju Bina – Istra d.d. je pokrenula izgradnju dopune na puni profil dionice od tunela Učka (Kvarner) do čvora Matulji - Pod-faza 2B2-2 te dupliranje vijadukta Limska Draga i mosta Mirna – Pod-faza 2B2-3. Ukupan iznos investicije (199 milijuna eura na 31.12.2022. godine) uvećan za Ostale građevinske radove Pod-faze 2B2-2 i Pod-faze 2B2-3 ukupne vrijednosti 14 milijuna eura.) Predviđeno je da se i postojeća brza cesta na određenim dijelovima rekonstruira kako bi se poboljšali projektni element te je obuhvaćena zaštita od buke kako za novi tako i za postojeći kolnik. Ukupna duljina dionice je 10,30 kilometara te se sastoji od 5 pod-dionica:

- 2B2-2-1 – Dio A - Proširenje odmorišta Kvarner – izdana građevinska dozvola
- 2B2-2-1 – Dio B – izgradnja 2 dodatne kolničke trake između završetka pod-faze 2B2-1 i početka faze 2B2-2 (1,3 km) – izdana građevinska dozvola
- 2B2-2-2 Odmorište Kvarner – Veprinac (2,8 km) - izdana građevinska dozvola, radovi započeli 25.08.2023.
- 2B2-2-3 Veprinac – Anđeli (3,5 km) - izdana građevinska dozvola, radovi započeli 25.08.2023.
- 2B2-2-4 Anđeli – Frančiči (1,6 km) – upravni postupak u tijeku, početak gradnje na proljeće 2024,
- 2B2-2-5 Frančiči – Matulji (1,2 km) - upravni postupak u tijeku, početak gradnje na proljeće 2024,

Svrha provedbe ovog projekta je potpuno povezivanje hrvatske mreže autocesta u čvorištu Matulji na riječkoj zaobilaznici.

Pod-Faza 2B2-3 sastoji se od dupliranje mosta Mirna (aproksimativne duljine 1,4 km) i dupliranje vijadukta Limska Draga (aproksimativne duljine 0,6 km) na zapadnom kraku Istarskog Ipsilon, dionici autoceste A9 Umag – Pula:

- 2B2-3-1 Limska Draga (c. 0,6 km) – gradnja je započela 25.08.2023.
- 2B2-3-2 most Mirna (c. 1,4 km) - upravni postupak u tijeku, početak gradnje na proljeće 2024,

Ove investicijske mjere će dovesti do niza ključnih koristi među kojima su: povećanje razine sigurnosti (trenutno postoji samo jedan objekt, 2 kolnika se sužavaju na 1 objekt i nakon njega se promet opet vodi po 2 kolnika), smanjenje zagušenja, skraćivanje vremena putovanja, unaprjeđenje zaštite okoliša, nadogradnju sveobuhvatne Transeuropske prometne mreže ("TEN-T") čime se primjereno povezuje Istra s ostatkom Republike Hrvatske (Rijeka – luka, željeznica, Pula – zračna luka – preko cestovne mreže Istarskog ipsilona), poboljšava gospodarska i socijalna kohezija te se ostvaruju znatne gospodarske koristi za građane, posebice u obliku povećanog turizma koji je od vitalnog značaja za istarsku regiju i hrvatsku ekonomiju te poboljšanjem gospodarske i socijalne kohezije za građane. Izgradnja pod-faza 2B2-2 i 2B2-3 povećat će sigurnost autoceste dodavanjem drugog kolnika i barijera između tunela Učka i Matulja te udvostručavanjem mosta Mirna i vijadukta Limska Draga, što će dovesti do manjeg broja teških nesreća i smanjenjem opasnosti koje predstavlja potencijalno usko grlo na izlazu iz udvostručenog tunela Učka. Pod-faza 2B2-2 i Podfaza 2B2-3 smanjit će vrijeme putovanja za korisnike i poboljšati zaštitu okoliša smanjenjem zagušenja što će dovesti do smanjenja emisije CO₂ i onečišćenja zraka unutar Parka prirode Učka te poboljšanja zaštite od buke.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture kao predstavnik Koncedenta potpisalo je 10. svibnja 2023. Izmjene i dopune br. 7 Ugovora o koncesiji za financiranje, građenje, upravljanje i održavanje „Jadranske autoceste“ – dionica Dragonja - Pula i Kanfanar - Pazin – Matulji, te ostalu dokumentaciju predviđenu Ugovorom o koncesiji. Istog dana, potpisan je i Ugovor o građenju za Pod-fazu 2B2-2 i Pod-fazu 2B2-3, kao i novi ugovor za upravljanje i održavanje Istarskog ipsilona u punom profilu autoceste. Zatvaranje financijske konstrukcije s domaćim i inozemnim bankama službeno je završeno 31. kolovoza 2023. prvim povlačenjem iz terminskog kredita.

Radovi na izgradnji Pod-faze 2B2-2 i Pod- faze 2B2-3 započeli su dana 25. kolovoza 2023 kada je izdan Nalog za početak radova za prve tri dionice: 2B2-2-2 (izgradnja dviju dodatnih traka između krajnje točke odmorišta Kvarner i čvorišta Veprinac), 2B2-2-3 (izgradnja dviju dodatnih traka između čvorišta Veprinac i čvorišta Anđeli), te dionici 2B2-3-1 (vijadukt Limska Draga). Nalog za početak radova za druge tri dionice: 2B2-2-1 – Dio A (Proširenje odmorišta Kvarner), 2B2-2-1 – Dio B (izgradnja 2 dodatne kolničke trake između završetka pod-faze 2B2-1 i početka faze 2B2-2 (1,3 km) i 2B2-3-2 (most Mirna) izdan je 9. veljače 2024.

Predviđeni rok dovršetka svih radova Pod-faze 2B2-2 i 2B2-3 jest 38 mjeseci odnosno kraj listopada 2026. godine

Mjera 37. Razvoj željezničke infrastrukture na Osnovnoj/ Sveobuhvatnoj TEN-T mreži
Mjera uključuje radove na izgradnji i modernizaciji pruga na hrvatskom dijelu Osnovne i Sveobuhvatne TEN-T mreže te uspostavu i razvoj sustava za automatsku kontrolu željezničkih vozila u prometu na dionicama Osnovne TEN-T mreže te izradu studijske i projektne dokumentacije za buduće projekte radova. Mjera će doprinijeti realizaciji projektnih ciljeva HŽI projekata: modernizaciji željezničke infrastrukture u skladu sa Tehničkim specifikacijama za interoperabilnost (TSI), podizanje razine sigurnosti, uklanjanje „uskih grla” u cilju postizanja veće funkcionalnosti željezničkog sustava, povećanje prijevozne i propusne moći te skraćanje vremena putovanja, bolja povezanost luka i željeznice, modernizacija, rekonstrukcija i izgradnja željezničkih pruga. Realizacijom projekata pridonijeti će se ostvarenju jednog od prioriteta željezničkog sektora, a to je unapređenje učinkovitosti održavanja, smanjenje utjecaja na okoliš i uvođenje mjera za povećanje sigurnosti i interoperabilnosti željezničkih pruga. Navedeni radovi se odnose na Zagrebačko pristanište, mjerne stanice te sljedeće pruge: Dugo Selo – Križevci, Vinkovci – Vukovar, Križevci – Koprivnica – državna granica, Hrvatski Leskovac – Karlovac, dok se izrada tehničke dokumentacije odnosi na pruge Škrlevo - Rijeka – Jurdani, Dugo Selo – Novska, Okučani – Vinkovci, Karlovac – Oštarije, Oštarije – Škrlevo, Zagreb Glavni kolodvor – Hrvatski Leskovac, čvor Zagreb i skupina projekata na poziciji Državnog proračuna A820082.

Prioriteti provedbe željezničke infrastrukture su modernizacija željezničkih pruga na hrvatskom dijelu Osnovne i Sveobuhvatne TEN-T mreže (Core and Comprehensive Network), proširenje i poboljšanje prigradske željeznice, promicanje prijevoza tereta željeznicom i drugim oblicima prijevoza s manjom emisijom stakleničkih plinova, promicanje integriranog urbanog prijevoza, uvođenje sustava za automatsku kontrolu željezničkih vozila u prometu.

Modernizacija željezničke infrastrukture na Mediteranskom koridoru pridonijeti će punom razvojnom potencijalu luke Rijeka, dovesti do djelotvornijeg povezivanja s međunarodnim tržištima. Provedbom projekata HŽ Infrastrukture na koridoru RH1 (bivši X. Paneuropski koridor) nastaviti će se obnova koridora sufinanciranih iz fondova EU čiji su ciljevi ukloniti „uska grla“ odnosno omogućiti razvoj postojećih željezničkih kapaciteta te smanjivanje vremena prijevoza tereta i putnika kao i daljnji razvoj tog koridora.

Uspostavom sustava za praćenje, sigurnost, osiguranje i tehničke kontrole kroz ugradnju opreme pridonijeti će se poboljšanju željezničke infrastrukture i omogućiti razmjena informacija na kompletnoj hrvatskoj željezničkoj mreži. Uvesti će se automatizirani sustav za nadzor željezničkog prometa kao i automatsko prikupljanje sigurnosnih podataka, tehničkih parametara vlakova i interakcija vlakova i tračnica u stvarnom vremenu. Mjerom je predviđena razrada uvođenja Europskog sustava upravljanja željezničkim prometom (ERTMS) koji će pridonijeti poboljšanju interoperabilnosti željezničkog prometa odnosno olakšati će pružanje željezničkih usluga prijevoznicima i povećati konkurentnost željezničke mreže RH.

Status pokazatelja rezultata mjere u izvještajnom razdoblju:

- Broj izrađenih tehničkih dokumentacija

Pokazatelj obuhvaća projekte izrade studijske/projektne dokumentacije čiji status u izvještajnom razdoblju je:

- Dugo Selo - Novska - projektiranje je u tijeku, potpisan Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava za dio radova iz CEF-a, izrađena dokumentacija o nabavi za radove za cjeloviti projekt, u tijeku prethodno savjetovanje. Planirani rok završetka projektiranja je 2024. godina, a dinamika provedbe Projekta obuhvaća razdoblje 2011. - 2024.

- Karlovac - Oštarije - izrađen dio studijske dokumentacije (FS, CBA); SUO izrađena, čeka se Rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš; izrađena dokumentacija o nabavi za izradu projektne dokumentacije, provedeno prethodno savjetovanje. Planirani rok završetka Projekta je 2027. godina, a dinamika provedbe Projekta obuhvaća razdoblje 2020. - 2027.

- Oštarije - Škrljevo - izrađen dio studijske dokumentacije (FS, CBA); SUO izrađena, čeka se Rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, provedena prijava za sufinanciranje iz CEF-a za izradu projektne dokumentacije za dionicu Skradnik - Krasica - Tijani, potpisan Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava, izrađene su tehničke specifikacije i troškovnik kao podloga za izradu dokumentacije o nabavi, provedeno prethodno savjetovanje, objavljena dokumentacija o nabavi za izradu Idejnog projekta s ishodenjem Lokacijske dozvole. Planirani rok završetka izrade studijske dokumentacije je 2024. godina, a planirani rok završetak projektne dokumentacije je 2025. godina te dinamika provedbe Projekta obuhvaća razdoblje 2020. - 2025.

- Škrljevo - Rijeka - Jurdani - raskinut Ugovor sa izrađivačem, izrađena dokumentacija o nabavi za dovršetak i noveliranje glavnih projekata; pokrenut pregovarački postupak projektiranje, objavljena Odluka o odabiru, u tijeku aktivnosti za potpis Ugovora. Planirani rok završetka Projekta je 2025. godina, a dinamika provedbe Projekta obuhvaća razdoblje 2016. - 2025.

- Zagreb Glavni kolodvor - Hrvatski Leskovac (Delta) - donesena Odluka o odabiru, potpisan Ugovor, izrada projektne dokumentacije u tijeku. Planirani rok završetka Projekta je 2026. godina, a dinamika provedbe Projekta obuhvaća razdoblje 2023. - 2026.

- Okučani - Vinkovci - izrada projektne dokumentacije za građevinski i elektroenergetski, prometno-upravljački i signalno-sigurnosni podsustav u tijeku; NoBo/DeBo - izrađena dokumentacija o nabavi. Planirani rok završetka Projekta je 2026. godina, a dinamika provedbe Projekta obuhvaća razdoblje 2019. - 2026.

- čvor Zagreb - donesena Odluka o odabiru, u tijeku aktivnosti za potpis Ugovora, raskinut Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava, vraćena sredstva primljena kao predujam u CINEA-u. Planirani rok završetka Projekta je 2026. godina, a dinamika provedbe Projekta obuhvaća razdoblje 2023. - 2026.

Iznos utrošenih proračunskih sredstava u izvještajnom razdoblju:

Dugo Selo - Novska = 2.721.519,98 EUR

Karlovac - Oštarije = 93.331,95 EUR

Oštarije - Škrljevo = 94.154,82 EUR

Škrljevo - Rijeka - Jurdani = 23.849,73 EUR

Zagreb Glavni kolodvor - Hrvatski Leskovac = 10.394,27 EUR

Okučani - Vinkovci = 103.187,26 EUR

čvor Zagreb = 0,00 EUR

- Broj kilometara modernizirane, rekonstruirane ili izgrađene željezničke pruge

Pokazatelj obuhvaća projekte radova čiji status u izvještajnom razdoblju je:

Križevci - Koprivnica - dg - radovi u tijeku; Dugo Selo - Križevci - radovi u tijeku; Vinkovci - Vukovar - radovi u tijeku; Hrvatski Leskovac - Karlovac - radovi - radovi u tijeku, potpisan Konačni sporazum za izdvajanje 3 etape iz postojećeg Ugovora, u pripremi je dokumentacija o nabavi za pokretanje postupka javne nabave za radove za 3 etape izdvojene iz postojećeg Ugovora; NoBo/DeBo - potpisan Ugovor, provedba u tijeku

Planirani rokovi završetka projekata su:

Križevci - Koprivnica - dg - 2025. godina

Dugo Selo - Križevci - 2026. godina

Vinkovci - Vukovar - 2024. godina

Hrvatski Leskovac - Karlovac - 2028. godina.

Dinamika provedbe radova obuhvaća razdoblje:

Vinkovci - Vukovar - 2020. - 2024. godina

Križevci - Koprivnica - dg - 2020. - 2025. godina

Dugo Selo - Križevci - 2016. - 2026. godina

Hrvatski Leskovac - Karlovac - 2022. - 2028. godina.

Iznos utrošenih proračunskih sredstava u izvještajnom razdoblju:

Vinkovci - Vukovar = 1.445.914,39 EUR

Križevci - Koprivnica - dg = 26.314.553,72 EUR

Dugo Selo - Križevci = 835.605,84 EUR

Hrvatski Leskovac - Karlovac = 62.431,74 EUR

- Broj izvršenih radova (Zagrebačko pristanište i Mjerne stanice)

Pokazatelj obuhvaća dva projekta i to Zagrebačko pristanište koji je završen 2022. godine i Mjerne stanice za koje je u izvještajnom razdoblju potpisan Ugovor za radove, izrađivani su glavni projekti (projektiranje) i proveden je odabir mikrolokacija. Planirani rok završetka Projekta Mjernih stanica je 2025. godina, a dinamika provedbe radova obuhvaća razdoblje 2023. - 2025.

Iznos utrošenih proračunskih sredstava u izvještajnom razdoblju:

Zagrebačko pristanište = 129.549,32 EUR

Mjerne stanice = 0,00 EUR

Jadranska vrata = 101.062,71 EUR (Projekt završen 2020. a iznos je uključen u pod predmetni pokazatelj mjere budući da se koriste sredstva DP RH).

Došlo je do promjene dinamike u provedbi gore navedenih projekata u odnosu na usvojeni Provedbeni program iz 10/2020. godine uslijed pomicanja rokova planirane dinamike završetka izrade projektne dokumentacije, dugotrajnih postupaka rješavanja imovinskopravnih odnosa, ishoda građevinskih dozvola što je posljedično utjecalo na pomicanje planiranih rokova za izradu dokumentacije o nabavi kao i pokretanja postupaka javne nabave za radove. Uz navedeno na dinamiku provedbe projekata radova utjecala je i nelikvidnost i kapaciteti izvođača kao i eskalacija cijena na tržištu građevinskog materijala.

Mjera 38. Razvoj željezničke infrastrukture na regionalnim i lokalnim prugama

Mjerom će se izraditi studijska dokumentacija za projekt „Lepoglavska spojnica“ te provesti radovi modernizacije i elektrifikacije željezničke pruge Zaprešić-Zabok. Cilj je kvalitetnom željezničkom vezom kao temeljem integriranog javnog prijevoza skratiti vrijeme putovanja na cijeloj relaciji i povećati mobilnost građana i roba. Mjera će doprinijeti realizaciji projekata koji će pridonijeti ostvarenju jednog od prioriteta željezničkog sektora, a to je unapređenje učinkovitosti održavanja, smanjenje utjecaja na okoliš i uvođenje mjera za povećanje sigurnosti i interoperabilnosti željezničkih pruga.

Izrađena studijska dokumentacija za projekt „Lepoglavska spojnica“ biti će preduvjet za izradu projektne dokumentacije kojom bi se stvorili preduvjeti za sveobuhvatno i učinkovito povezivanje područja funkcionalne podregije Varaždinskog područja sa gradom Zagrebom kao prometnim i gospodarskim središtem funkcionalne regije Središnja Hrvatska i čitave Republike Hrvatske. Modernizacija dionice Zaprešić–Zabok omogućiti će bolju povezanost Hrvatskog zagorja sa gradom Zagrebom, a cjelovitom elektrifikacijom i modernizacijom pruge osigurati

će se kvalitetnija usluga korisnicima putničkog prijevoza, bolja povezanost i kraće vrijeme putovanja što će povećati dnevne migracije. Rekonstrukcijom ove dionice povećati će se razina sigurnosti i učinkovitosti putničkog i teretnog prijevoza te omogućiti njezino cjelovito uključivanje u sustav prigradske željeznice grada Zagreba.

Mjera obuhvaća 2 projekta Lepoglavska spojnica koji je završen 2021. godine i Zaprešić - Zabok koji je završen 2022. godine.

Provedbom oba projekta ostvarene su ključne točke ostvarenja mjere.

Iznos utrošenih proračunskih sredstava u izvještajnom razdoblju:

- Lepoglavska spojnica = 0,00 EUR
- Zaprešić - Zabok = 10.362,12 EUR

Mjera 39. Unaprjeđenje sigurnosti prometnog sustava

Mjerom će se provesti radovi osiguranja i modernizacije željezničko-cestovnih prijelaza automatskim elektroničkim signalno-sigurnosnim uređajima na prugama za međunarodni, regionalni i lokalni promet. Provedba mjere usmjerena je na smanjenje opasnosti koje proizlaze iz sjecišta dvaju zasebnih prometnih sustava (pruga i cesta), povećanje razine osiguranja ŽCP-a, smanjenje broja prometnih nezgoda te time i smanjenje broja ljudskih žrtava kao i smanjenje troškova uzrokovanih prometnim nezgodama.

Rješavanje problema sigurnosti ŽCP-a i PP-a utvrđeno je Strategijom prometnog razvoja Republike Hrvatske 2017.-2030. te člankom 102. Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava (NN br. 63/20), temeljem čega je izrađen Program rješavanja željezničko-cestovnih i pješačkih prijelaza preko pruge za razdoblje od 2018. do 2020. godine, a kojim su utvrđeni prioriteti rješavanja željezničko-cestovnih i pješačkih prijelaza preko pruge.

Provedbom mjere doprinijeti će se povećanju sigurnosti željezničkog i cestovnog prometa kao i ugradnji opreme koja će zadovoljavati osnovne zahtjeve propisane Zakonom o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava (sigurnost, pouzdanost i dostupnost, tehnička kompatibilnost i sl.) te će uključivati sigurnosne elemente u skladu sa EU direktivom o sigurnosti željezničkog prometa.

Status provedbe Mjere u izvještajnom razdoblju:

- ŽCP (95 ŽCP-a) - 69 ŽCP-a - u izvještajnom razdoblju je potpisan Ugovor za radove i nadzor, radovi su u tijeku na ukupno 17 željezničko-cestovnih prijelaza; 26 ŽCP-a - radovi - dokumentacija o nabavi izrađena, objavljen natječaj, donesena Odluka o odabiru, u tijeku aktivnosti za potpis Ugovora, nadzor - dokumentacija o nabavi izrađena, objavljen natječaj, donesena Odluka o odabiru.

Došlo je do promjene dinamike u provedbi Projekta ŽCP-a u odnosu na usvojeni Provedbeni program iz 10/2020. godine. Do promjene dinamike došlo je uslijed dugotrajnosti postupka javne nabave zbog žalbenih postupaka što je utjecalo na pomicanje planiranih rokova sklapanja ugovora i početka radova. Planirani rok završetka Projekta ŽCP-a je 2028. godina, a dinamika provedbe radova obuhvaća razdoblje 2023. - 2028.

Iznos utrošenih proračunskih sredstava u izvještajnom razdoblju:

ŽCP = 0,00 EUR

Mjera 40. Pripreme i prilagodba zahtjevima Schengenskog sporazuma

Mjera uključuje izradu tehničke dokumentacije i provođenje radova prilagodbe željezničkih graničnih prijelaza za provedbu schengenske pravne stečevine na sljedećim željezničkim kolodvorima: Erdut, Tovarnik, Drenovci, Slavonski Šamac, Volinja i Metković. U cilju pripreme odnosno ulaska u schengenski prostor, RH mora osigurati učinkovitu provedbu schengenske pravne stečevine i mora provesti potrebne aktivnosti izgradnje institucionalnih i infrastrukturnih kapaciteta, a HŽI mora izgraditi i opremiti željezničke granične prijelaze za učinkovito i sigurno obavljanje granične kontrole.

Prilagodba željezničkih graničnih prijelaza za provedbu schengenske pravne stečevine osigurati će implementaciju specifičnih zahtjeva u segmentu granične kontrole i infrastrukture MUP-a, Ministarstva financija i Carinske uprave te uključuje prilagodbu kolosijeka, izgradnju perona, prilagodbu rasvjete, izgradnju zgrada/uređenje prostorija na kolodvorima za potrebe granične kontrole. Za isto je potrebno izvršiti prilagodbu u dijelu građevinskog, elektroenergetskog, prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog infrastrukturnog podsustava, kao i u dijelu ostalih funkcionalnih dijelova željezničke infrastrukture na kolodvorima, a sve u ovisnosti od postojećeg stanja graničnog kolodvora.

Status provedbe Mjere u izvještajnom razdoblju:

- kolodvor Slavonski Šamac - ugovor za radove potpisan, radovi u tijeku
- kolodvor Tovarnik - završetak projektiranja; ishoda Građevinska dozvola, izrađen izvedbeni projekt i dokumentacija o nabavi
- kolodvor Metković - provedba postupka nabave radova i usluge nadzora
- kolodvor Drenovci - provedba postupka nabave radova i usluga
- kolodvor Volinja - utvrđeni posebni uvjeti građenja (za izdavanje Građevinske dozvole)
- kolodvor Erdut - izrađen glavni projekt i ishoda građevinska dozvola

Došlo je do promjene dinamike u provedbi Projekta Schengen u odnosu na usvojeni Provedbeni program iz 10/2020. godine. Do promjene dinamike došlo je uslijed pomicanja rokova planirane dinamike završetka izrade tehničke dokumentacije, dugotrajnih postupaka ishoda lokacijskih, građevinskih i ostalih dozvola što je posljedično utjecalo na pomicanje planiranih rokova za izradu dokumentacije o nabavi kao i pokretanja postupaka javne nabave za radove.

Planirani rok završetka Projekta Schengen je 2026. godina, a dinamika provedbe radova obuhvaća razdoblje 2024. - 2026.

Iznos utrošenih proračunskih sredstava u izvještajnom razdoblju:

Schengen = 19.266,64 EUR

Mjera 41. Unaprjeđenje održavanja postojeće željezničke infrastrukture

Održavanje tehničko-tehnološke razine prvobitno projektiranog stanja željezničke infrastrukture provodi se kontinuirano, kako bi se omogućilo pružanje željezničkih usluga koje bi bile efikasne i dugoročno održive. Željeznički infrastrukturni podsustavi održavanja obuhvaćaju: građevinski infrastrukturni podsustav održavanja, elektroenergetski infrastrukturni podsustav održavanja, prometni upravljački i signalno-sigurnosni infrastrukturni podsustav, ostale funkcionalne dijelove i opremu željezničke infrastrukture.

Željezničke infrastrukturne podsustave čine skupovi građevina, konstrukcija, postrojenja, uređaja, sklopova i elemenata te njihovih dijelova i opreme, koji kao tehničko-tehnološke cjeline ili pojedinačno služe za sigurno, uredno i nesmetano odvijanje željezničkog prometa te za ostale vidove uporabe željezničke infrastrukture. Uz investicijska ulaganja, održavanje željezničke infrastrukture također doprinosi povećanju sigurnosti i efikasnosti željezničkog prometa, čime se osigurava i podiže kvaliteta usluga u željezničkom prometu, kao i prometu u cjelini.

Uz održavanje željezničke infrastrukture ovom mjerom su obuhvaćena 3 projekta i to: Europskog sustava upravljanja željezničkim prometom, Stabilni energetske priključci za punjenje pogonskih baterija u kolodvorima i Opremanje pruga za automatsku zaštitu vlaka.

Mjerom je predviđena razrada uvođenja „Europskog sustava upravljanja željezničkim prometom“ koji će pridonijeti poboljšanju interoperabilnosti željezničkog prometa odnosno olakšati će pružanje željezničkih usluga prijevoznicima i povećati konkurentnost željezničke mreže RH. Tijekom 2023. godine provedene su pripremne aktivnosti sa Svjetskom bankom za postupak ugovaranja konzultantskih usluga čije je potpisivanje planirano za 2024. godinu. Planirani rok završetka Projekta ERTMS je 2024. godina, a dinamika provedbe radova obuhvaća razdoblje 2023. - 2024.

Mjerom je predviđeno uvođenje zelenih tehnologija odnosno pojačanje snage u kolodvorima za punjenje baterijskih vlakova. „Stabilni energetske priključci za punjenje pogonskih baterija u kolodvorima“ koji nemaju dovoljnu snagu električne energije a putem stabilnih priključaka napunile pogonske baterije vlakova u potrebnom vremenu. Projekt uključuje 6 stabilnih energetskih priključaka za punjenje pogonskih baterija u kolodvorima: Varaždin, Bjelovar, Virovitica, Osijek, Split Predgrađe i Pula.

Stabilni energetske priključci za punjenje pogonskih baterija u kolodvorima je novi Projekt uključen u Državni proračun u 2022. godini. Tijekom 2023. godine dobivene su lokacijske dozvole, izrađeni su idejni projekti, elaborati optimalnog tehničkog rješenja priključenja, dobivene elektroenergetske suglasnosti od HEP-a za 6 punionica u kolodvorima te su potpisani ugovori sa HEP-om. Planirani rok završetka Projekta Stabilni energetske priključci za punjenje pogonskih baterija je 2025. godina, a dinamika provedbe radova obuhvaća razdoblje 2023. - 2025.

Mjerom je predviđeno „Opremanje pruga za automatsku zaštitu vlaka“ odnosno opremanje postojećih željezničkih pruga autostop uređajima a koje uključuje i glavne signale, predsignale i kontrolne signale na uređajima. Tijekom 2023. godine isporučena je oprema za opremanje 13 glavnih signala balizama, i to u kolodvorima Strizivojna-Vrpolje (3), Slavonski Brod (6),

Oriovac (2) i Andrijevcima (2). Opremanje 3 signala balizama u kolodvoru Strizivojna Vrpolje je već provedeno, dok su u ostalim prethodno navedenim kolodvorima trenutno u tijeku pripremne aktivnosti za ugradnju i puštanje u rad. Planirani rok završetka Projekta Opremanje pruga za automatsku zaštitu vlaka je 2026. godina, a dinamika provedbe radova obuhvaća razdoblje 2022. - 2026.

Iznos utrošenih proračunskih sredstava u izvještajnom razdoblju je kako slijedi:

- Održavanje željezničke infrastrukture = 77.734.422,00 EUR
- ERTMS = 0,00 EUR
- Stabilni energetske priključci za punjenje pogonskih baterija u kolodvorima = 1.159.759,18 EUR
- Opremanje pruga za automatsku zaštitu vlaka = 124.368,00 EUR

Mjera 42. Povećanje financijske održivosti željezničkog sektora

Navedena mjera podrazumijeva implementaciju projekta poboljšanja operativne učinkovitosti i financijske održivosti željezničkog sektora u RH. Projekt doprinosi realizaciji Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2017. do 2030., a financira se zajmom Međunarodne banke za obnovu i razvoj IBRD 8500-HR u iznosu 79.000.000,00 EUR-a, odnosno 600.000.000,00 kn. Mjera se provodi kontinuirano dok postoji potreba za potporu trgovačkom društvu HŽ INFRASTRUKTURA d.o.o. u pripremi i provedbi Projekta održivih hrvatskih željeznica

Provedbom mjere omogućiti će se nastavak investicija koje će poboljšati efikasnost sustava – (obnova usjeka, ugradnja željezničko-cestovnih prijelaza, hitne infrastrukturne investicije kao što su remont pruge Ogulin-Moravice, remont pruge Zagreb-Savski Marof, izmjena skretnica, izgradnja i poboljšanje željezničkih kolodvora Borongaj, Rijeka-Brajdica, Vinkovci), kao i izgradnja kapaciteta za upravljanje i restrukturiranje HŽI. U razdoblju od 2021. do 2024. godine iz sredstava potpore planira se financirati dio rata za otplatu zajma IBRD, čime će se osigurati pravovremena otplata zajma, a samim time će se izbjeći eventualno aktiviranje državnog jamstva.

Mjera 43. Donošenje novog strateškog okvira za željeznički sektor RH

Vlada Republike Hrvatske je u cilju dugoročnog planiranja razvoja željezničkog sustava na sjednici održanoj dana 4. studenoga 2022. godine usvojila Strategiju razvoja željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj do 2023. godine (Sektorska strategija). Strategija identificira dugoročnu viziju i strateške ciljeve te ključne potrebe i specifične intervencije za transformaciju hrvatskoga željezničkog sustava do 2032. godine. Istom su utvrđeni izazovi, potrebe, prioriteti i potencijalne intervencije u hrvatskom željezničkom sustavu s ciljem jačanja konkurentne pozicije povećanja prometa željeznicom na području Hrvatske te ostvarivanja zadanih ciljeva dekarbonizacije prometa na razini EU-a.

Temeljem Strategije, a radi učinkovitog planiranja razvoja željezničkog sustava u srednjoročnom razdoblju Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj dana 29. prosinca 2022. godine, na prijedlog Ministarstva donijela dva srednjoročna akta strateškog planiranja:

Nacionalni plan razvoja željezničke infrastrukture za razdoblje do 2030. godine i Nacionalni plan upravljanja željezničkom infrastrukturom i uslužnim objektima i razvoja usluga željezničkog prijevoza za razdoblje do 2030. godine.

Nacionalni plan razvoja željezničke infrastrukture za razdoblje do 2030. godine je akt strateškog planiranja kojim se utvrđuju srednjoročne razvojne potrebe i prioriteti za ulaganja u obnovu, osuvremenjivanje, izgradnju i održavanje željezničke infrastrukture kako bi se omogućile kvalitetnije usluge željezničkog prijevoza, povećao broj korisnika usluga, a samim time povećao i udio željezničkog prijevoza u ukupnom prometu.

Nacionalni plan upravljanja željezničkom infrastrukturom i uslužnim objektima i razvoja usluga željezničkog prijevoza za razdoblje do 2030. godine je akt strateškog planiranja kojim se utvrđuju razvojne potrebe i prioriteti ulaganja u području upravljanja željezničkom infrastrukturom i uslužnim objektima, kao i razvojne potrebe i prioriteti za ulaganja u unaprjeđenje usluga željezničkog prijevoza. Boljim upravljanjem željezničkom infrastrukturom i unaprjeđenjem razine usluga željezničkog prijevoza poboljšat će se održivost i konkurentnost željezničkog prometa te povećati broj korisnika usluga, kao i udio željezničkog prijevoza u ukupnom prijevozu.

Mjera 44. Poticanje razvoja željezničkog putničkog prometa

Mjerom se planira poticanje razvoja željezničkog putničkog prometa kroz potpisani višegodišnji Ugovor o javnim uslugama za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj. Ugovor o javnim uslugama za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj (UJU) je ugovor o javnim uslugama u smislu Uredbe (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i dopunjene Uredbe (EU) 2016/2338 Europskog parlamenta u pogledu otvaranja tržišta za usluge domaćeg željezničkog prijevoza putnika. Republika Hrvatska – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture i HŽ Putnički prijevoz d.o.o. za prijevoz putnika sklopili su Ugovor br. 1/2019/DP-HŽPP o javnim uslugama za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 01. siječnja 2019. do 31. prosinca 2028. godine. Republika Hrvatska, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture povjerava društvu HŽ Putnički prijevoz, pružanje usluga kojima će jamčiti transparentnost i obavljanje usluga javnog željezničkog putničkog prijevoza na svim dionicama kroz Republiku Hrvatsku, uz poštivanje društvenih, okolišnih i regionalnih razvojnih čimbenika. Međutim, operacionalizacija predmetnog ugovora i dalje traje i zahtijeva dodatnu razradu, kao što pokazuje praksa. Svrha provedbe mjere je poboljšano upravljanje ugovornim odnosom između Republike Hrvatske i društva HŽ Putnički prijevoz kako bi se javna sredstva trošila namjenski i transparentno te kako bi se osiguralo pružanje kvalitetnije usluge korisnicima željezničkog putničkog prijevoza. U tu svrhu, unutar mjere provodi se natječajni postupak za nabavu usluge revizije ugovora koji je naveden u Nacionalnom programu reformi.

Mjera 45. Povećanje financijske održivosti upravitelja infrastrukture

Mjerom se planira povećanje financijske održivosti putem ugovora o upravljanju, organizaciji i regulaciji željezničkog prometa zaključenog s upraviteljem infrastrukture (financiranje upravljanja, održavanja i izgradnje željezničke infrastrukture RH). Svake godine između RH-MMPI i HŽI d.o.o. za upravljanje, održavanje i izgradnju željezničke infrastrukture sklapa se

Ugovor o upravljanju, organizaciji i regulaciji željezničkog prometa (na godišnjoj razini), da bi se podmirili troškovi upravljanja prometom, organizacije i regulacije željezničkog prometa te dijela upravljanja društvom HŽI-a. Preduvjet za daljnji razvoj željezničkog prometa je stabilizacija stanja postojeće željezničke infrastrukture uz istodobno pokretanje ciklusa nadogradnje i modernizacije postojeće te izgradnje nove željezničke infrastrukture. Stoga su planovi i ciljevi u naprednom razdoblju usmjereni na jačanje temeljnog poslovanja izgradnje, obnove i upravljanja željezničkom infrastrukturom uz maksimalno intenziviranje rada na projektu sufinanciranim EU fondovima te provođenja strukturnih promjena uz kontinuirano restrukturiranje vodeći računa o održavanju likvidnosti, solventnosti i financijske stabilnosti. U planu je izrada višegodišnjeg ugovora upravitelja željezničke infrastrukture i resornog Ministarstva kojim će se osigurati dugoročna održivost poslovanja uz definirane izvore financiranja obnove, modernizacije, održavanja željezničke infrastrukture u cilju povećanja financijske održivosti kako bi se povećala efikasnost hrvatskog željezničkog sustava.

U izvještajnom razdoblju doznačeno je 89.959.499,00 eura iz Državnog proračuna što je u cijelosti utrošeno i to 73.800.000,00 za trošak radnika i 16.159.499,00 eura za materijal/energiju/usluge.

Mjera 46. Uvođenje javne usluge u obavljanje javnog cestovnog prijevoza putnika
Zakonom o prijevozu u cestovnom prometu (NN 41/18) propisano je da se županijski prijevoz putnika može obavljati i sukladno Uredbi (EZ) br. 1370/2007 kao javna usluga. Dakle, županija na temelju analize postojeće i potencijalne potražnje uzimajući u obzir minimalne standarde dostupnosti i kvalitete javnog linijskog prijevoza putnika izrađuje mrežu linija koja je podloga za sklapanje ugovora o prijevozu kao javnoj usluzi (PSO) sukladno Uredbi (EZ) br. 1370/2007 te osigurava potrebna sredstva (proračun i ostali izvori) za sufinanciranje planirane mreže. Na taj način osigurava se pružanje usluga od općeg interesa stanovništvu, koje su redovitije, sigurnije, kvalitetnije ili pružene uz niži trošak od onih koje bi samo tržište moglo ponuditi.

Iz svega navedenog županija kao naručitelj prijevoza ima mogućnost prelaska sa tržišnog modela (postojeće županijske i međuzupanijske dozvole do 100 km) na model javne usluge postupkom javnog nadmetanja tj. potpisivanjem ugovora o javnom linijskom prijevozu putnika (PSO) sukladno odredbama Uredbe (EZ) br. 1370/2007 u svrhu boljeg povezivanja unutar svojih administrativnih granica, ali i van njih (do 100 km). Ugovorom o javnim uslugama tako se definiraju obaveze obavljanja javnih usluga na određenom zemljopisnom području koji ujedno obuhvaća unaprijed, objektivno i transparentno utvrđene parametre za izračun naknade, prirodu i doseg isključivih prava, raspodjelu troškova te raspored prihoda od prodaje karata nadležnom tijelu (županiji) odnosno operateru. Republika Hrvatska od značajnih ulaganja u nadoknadu troškova usluge javnog linijskog prijevoza sufinancira prijevoz učenika srednjih škola i prijevoz otočkog stanovništva.

Nakon što je Vlada RH 6. svibnja 2022. godine donijela Odluku o davanju suglasnosti za sklapanje ugovora o sufinanciranju javne usluge u cestovnom prijevozu putnika za razdoblje od 2022. do 2024. godine sklopljena su u 2022. godini dva Ugovora o sufinanciranju javne usluge u cestovnom prijevozu putnika sa Zagrebačkom županijom i s Koprivničko-križevačkom županijom, a u 2023. godini još tri Ugovora o sufinanciranju javne usluge u

cestovnom prijevozu putnika sa Sisačko-moslavačkom županijom, Virovitičko-podravskom županijom i Bjelovarsko-bilogorskom županijom.

Mjera 47. Provedba Ugovora s regionalnim/lokalnim samoupravama za sufinanciranje prijevoza putnika

S obzirom da se usluge željezničkoga putničkog prijevoza ne mogu obavljati na komercijalnoj osnovi, nadležna tijela države moraju djelovati u cilju osiguranja takvih usluga. Najkvalitetniji mehanizam je financijska naknada države, a moguće je i sufinanciranje prijevoza putnika od strane jedinica lokalne i regionalne samouprave kao tijela zainteresiranih u organiziranju usluga javnog prijevoza. Takve naknade osiguravaju se u državnom proračunu i/ili proračunu jedinica lokalne i regionalne samouprave, a međusobna prava i obveze uređuju se ugovorom. U prosincu 2018. sklopljen je Ugovor br. 1/2019/DP-HŽPP o javnim uslugama za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2019. - 2028. između MMPI-a i HŽ Putničkog prijevoza, a ugovori kojima se sufinanciraju troškovi putnicima, sklapaju se s jedinicama lokalne i regionalne samouprave na godišnjoj razini. U 2023. godini sklopljeno je 64 ugovora za sufinanciranje prijevoza putnika.

Mjera 48. Provedba dugoročnog Ugovora s MZOS vezano za provedbu projekta besplatnog željezničkog prijevoza djece, učenika i studenata

Provedba Mjere revidirana je na način da su na temelju zaključaka Vlade RH definirane provedbe pilot-projekata besplatnog prijevoza djece i učenika te povoljnijeg prijevoza redovnih studenata. Zbog toga nisu sklapani ugovori s MZOS već se mjera financira iz PSO ugovora kroz razliku prihoda i troška.

Besplatan prijevoz djece i učenika započeo je od 1. listopada 2021., a pilot-projekt obuhvaća neograničena svakodnevna putovanja vlakom od mjesta stanovanja do mjesta školovanja i povremena putovanja, u 2. razredu redovnih vlakova u mjesnom i međumjesnom prijevozu. Temeljem pilot-projekta od 1.10.2021. do 31.12.2023. ostvareno je 15,3 milijuna putovanja.

Nadalje, od 1. listopada 2022. započeo je pilot-projekt povoljnijeg prijevoza redovnih studenata. Redovni studenti prevoze se po jedinstvenoj cijeni mjesečne karte od 9,95 EUR što im omogućava neograničeno korištenje željezničkog prijevoza na području Republike Hrvatske. Temeljem pilot projekta U akademskoj godini 2022/23. (listopad 2022. - rujan 2023.) po ponudi „Povoljnije studenti“ putovalo je 20.108 studenata i ostvarilo 4,5 milijuna putovanja, a u akademskoj godini 2023/24. (listopad - prosinac 2023.) putovalo je 15.064 studenata, te su ostvarili 802 tisuće putovanja.

Mjera 49. Obnova voznog parka HŽPP-a

HŽ Putnički prijevoz na 31.12.2023. raspolaže sa 134 aktivnih elektromotornih i dizel-motornih vlakova za redoviti promet. Od navedenog broja vlakova, nabavljeno je 63 klimatiziranih vlakova (51 elektromotorni vlak serije 6112, 5 dizel-motornih vlakova serije 7023, 1 dizel-motorni vlak serije 7022, 6 dizel-motornih vlakova serije 7123), a na 39 vlakova naknadno su ugrađeni klimatizacijski uređaji (30 dizel-motornih vlakova serije 7122, 9 dizel-motornih vlakova serije 7121). Vlakovi su prosječno stari od 40 do 43 godine. Vlakovi stariji od 30 godina nisu prilagođeni pristupu osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću, a

pri obavljanju redovitih popravaka najviše razine dijelom su opremljeni klimatizacijskim uređajima. Uz to, vrlo je otežana nabava zamjenskih dijelova potrebnih za popravke zastarjelih tehničkih rješenja, a upitna je i daljnja eksploatacija tih vlakova s obzirom na ugradnju novih infrastrukturnih tehničkih rješenja za potrebe sigurnog tijeka prometa (ETCS). Trenutačno stanje prijevoznih kapaciteta s obzirom na broj elektromotornih i dizel-motornih vlakova te putničkih vagona nije zadovoljavajuće. Broj željezničkih vozila raspoloživih za promet ne ispunjava osnovne potrebe, a uzevši u obzir vrijeme povećanih tržišnih potreba i pojačane imobilizacije (ljetna sezona, vikendi i blagdani, zimsko razdoblje u kojemu su kvarovi učestaliji i sl.) nastaju situacije kada ni postojeće potrebe prijevoznog tržišta ne mogu biti zadovoljene, a planirano povećanje obujma prijevoza u potpunosti nije moguće. Niske brzine na prugama uzrokuju veću potrebu za vozilima za realizaciju voznog reda, odnosno operativni rad (30 % više vozila). Uz to, Svjetska banka u svojim redovnim izvješćima kao jednu od ključnih prepreka za rast potražnje navodi niske brzine na prugama u RH. Realizacijom daljnje nabave motornih vlakova do 2027. godine, HŽPP planira u svoj vozni park uvrstiti 7 dizel-električnih motornih vlakova na temelju postojećeg ugovora s Končar - Električnim vozilima, 4 elektromotorna vlaka iz sredstava EU fondova, 2 baterijska vlaka iz Nacionalnog plana za oporavak i otpornost, te se planira daljnja nabava 6 novih elektrodizelskih motornih vlakova (za relaciju Zagreb – Split) i 8 novih baterijskih vlakova koji će se financirati iz zajma Europske investicijske banke (EIB).

Mjera 50. Investiranje u postojeće prijevozne kapacitete HŽPP-a

Investicije u postojeće prijevozne kapacitete (putnički vagoni, lokomotive, dizel-motorni vlakovi), čija je prosječna starost oko 41 godina, omogućavaju HŽPP-u njihovo daljnje korištenje u javnom putničkom željezničkom prometu. Obnova postojećih prijevoznih kapaciteta obavlja se u skladu s odredbama Upute za održavanje vučnih vozila. Uz nabavu novih vlakova, HŽPP će u sljedeće četiri godine obnoviti postojeća željeznička vozila u cilju nesmetanog odvijanja javnoga putničkog željezničkog prometa. Mjera se provodi kontinuirano.

Mjera 51. Uspostava tehničko-logističkog centra (TLC) Zagreb i modernizacija postojećih radionica za održavanje

S obzirom da će do 2027. godine biti nabavljeno ukupno 85 novih vlakova, nužna je skora uspostava Tehničko-logističkog centra na zagrebačkom području u kojemu je potrebno osigurati grupiranje svih tehnoloških aktivnosti potrebnih za organizaciju prijevoza putnika. Moguća lokacija za TLC je Zagreb Ranžirni kolodvor ili druga lokacija. Uz prostor za preventivno i korektivno održavanje i garažiranje vlakova, u TLC je potrebno smjestiti i praonicu za vanjsko pranje i pražnjenje tankova fekalija željezničkih vozila, uz namirivanje vozila čistom vodom i sanitarnim materijalima s obzirom da se navedeno trenutačno obavlja na više lokacija u polaznim kolodvorima regionalnih centara HŽPP-a. Uz to, u sklopu TLC-a potrebno je osigurati prostor za tokarilicu kotača bez izvezivanja osovina. U 2. kvartalu 2023. angažiran je vanjski stručnjak za izradu idejnog rješenja s uvidom u postojeće stanje objekta – dogradanja i obnova Transportno logističkog centra na ranžirnom kolodvoru. Rok izrade elaborata je do kraja 1. kvartala 2024.

Mjera 52. Razvoj integriranog sustava prijevoza

Zbog svojih niskih emisija u okoliš te energetske i infrastrukturne prednosti, željeznički prijevoz u integriranom prijevozu okosnica je na koju se nadograđuju ostali prometni sustavi. U integriranom sustavu postoji velik broj zajedničkih stajališta (terminala) na kojima se zaustavljaju različiti vidovi javnog prijevoza čime je putnicima omogućeno brzo presjedanje s jednog vida prijevoza na drugi. Uz to, za sve vidove prijevoza vrijedi jedinstvena zajednička karta zbog čega je potrebno formirati tarifnu uniju između svih sudionika u izvršenju prijevoza. Važan element integracije su i vozni redovi koji moraju biti usklađeni i omogućavati brz nastavak putovanja nakon presjedanja. Zbog lakšeg snalaženja koriste se taktni vozni redovi.

HŽ Putnički prijevoz usmjerava svoje poslovanje na razvoj integriranog prijevoza na području Grada Zagreba, Grada Splita i Splitsko-dalmatinske županije, Grada Rijeke, Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije, kao i projekta sustava integracije Grada Zagreba, Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije. U dugoročnom razdoblju predviđa se razvoj integriranog prijevoza i na području Karlovačke, Sisačko-moslavačke, Varaždinske, Međimurske, Koprivničko-križevačke, Primorsko-goranske, Istarske i Brodsko-posavske županije. Bitan element u kreiranju ponude integriranog prijevoza je suradnja s lokalnim i regionalnim samoupravama na temelju koje se sklapaju dugogodišnji ugovori kojima se subvencionira prijevoz građana s tih područja, kao i osiguranje što većeg broja putničkih terminala u skladu s master planovima županija i gradova.

Realizacija mjere ovisi o definiranju zakonskog okvira za implementaciju integriranog prijevoza na nacionalnoj razini te su stoga sklapani samo pojedinačni ugovori o poticanju integriranog prijevoza putnika.

Mjera 53. Povećanje efikasnosti i produktivnosti poslovanja HŽPP kroz informatizaciju i digitalizaciju

Povećanje efikasnosti i produktivnosti poslovanja planira se kroz informatizaciju i digitalizaciju. U cilju učinkovitog dugoročnog upravljanja promjenama organizacije i informatizacije poslovanja provodit će se projekt modernizacije informatičkog i prodajnog sustava koji uključuje četiri potprojekta:

- novi sustav za prodaju karata,
- modernizacija voznog parka HŽPP ugradnjom GPS sustava,
- WiFi u vlakovima i
- usklađenje s informacijskom i kibernetičkom sigurnosti i nadogradnja podatkovnog centra sustava prodaje koji uključuje sljedeće projekte:
 - softversko rješenje centralnog sustava za upravljanje sigurnosnim događajima unutar informacijskog sustava (SIEM) i uspostavu sigurnosno operativnog centra (SOC) i
 - kupoprodaja opreme za proširenje i nadogradnju virtualizacijske platforme na primarnoj i pričuvnoj lokaciji vezano uz nadogradnju ICT sustava Naručitelja.

U tijeku je provedba postupaka nabave svih navedenih projekata što će se financirati dijelom kroz NPOO program i dijelom kroz EIB, a rok provedbe je kraj lipnja 2026. godine.

Novi sustav za prodaju karata

Novi sustav za prodaju karata biti će usklađen s inovativnim tehnologijama kako bi se krajnjim korisnicima omogućila kupnja svih vrsta prijevoznih karata putem sljedećih prodajnih kanala:

- online prodaja koja uključuje:
 - prodaju karata putem web portala i
 - prodaju putem mobilne aplikacije.
- prodaja putem mobilnih terminala u vlaku (HHT),
- prodaja putem vanjskih kiosk terminala (TVM) na kolodvorima/stajalištima i
- prodaja na POS blagajnama na prodajnim mjestima.

Projekt obuhvaća nabavu i implementaciju novog sustava za prodaju karata kao i nabavu i instalaciju uređaja za prodaju istih (HHT, TVM i POS blagajne). Novim sustavom će se omogućiti detaljno praćenje navika putnika kroz bazu podataka koja će se koristiti za kreiranje ponuda u cilju unaprjeđenja i podizanja zadovoljstva putnika. Istovremeno, novim sustavom će se pojednostaviti rad radnika Naručitelja u dijelu administracije sustava te time povećati produktivnost i dostupnost analitičkih podataka kao osnove za brzo donošenje poslovnih odluka.

Modernizacija voznog parka HŽPP ugradnjom GPS sustava

Ovim projektom predviđena je ugradnja:

- sustava za mjerenje potrošnje energije u još 8 vučnih vozila,
- GPS sustava u još 69 dodatnih vučnih vozila i
- Sustava najave službenih stanica u još 43 dodatnih vučnih vozila

Podsustav za praćenje vlakova namijenjen je za praćenje pozicija vlakova, njihovih voznih redova i brojeva strojovođa. Sastoji se od uređaja ugrađenih u vlakove i centralnog servera sa bazom podataka. Nakon što se svakom pojedinom vlaku uključi napajanje, njegov uređaj bežično putem GPRS sustava šalje u centralni server podatke o GPS poziciji, broju vlaka, broju strojovođe i unesenom voznom redu. Podsustav treba biti predviđen za višedijelne vlakove sa dvije upravljačnice i proširiv tako da svaka od dvije upravljačnice ima mogućnost za unos broja vlaka, voznog reda i broja strojovođe. Sustav za praćenje lokacije vlakova će morati imati mogućnost upotrebe lokacije vlaka za budući sustav za obavijest putnika o kretanju vlaka.

Podsustav za najavu stanica namijenjen je za informiranje putnika unutar vlaka. Podsustav za govorne obavijesti mora moći upravljati postojećim zvučnicima. Podsustav za tekstualne obavijesti mora moći upravljati sa vanjskim bočnim jednostranim, vanjskim čeonim jednostranim i unutarnjim dvostranim informacijskim zaslonima.

Sustav za mjerenje potrošnje energije na vozilu (EMS) je sustav za mjerenje sve aktivne i reaktivne električne energije koju električno vozilo uzima ili vraća (tijekom rekuperativnog kočenja) u kontakti vod (OCL). EMS ima barem sljedeće funkcije: funkciju mjerenja energije (EMF) i sustav za obradu podataka (DHS). Odgovarajući komunikacijski sustav slat će

prikupljene nizove podataka o naplati energije (CEBD) u sustav za prikupljanje podataka u stabilnim postrojenjima (DCS).

WiFi u vlakovima

Po implementaciji cjelokupnog rješenja prema traženim industrijskim i funkcionalnim standardima, svim putnicima će biti osiguran nesmetan, kvalitetan te pouzdan pristup internetu tijekom vožnje vlakom. Svaki korisnik usluge treba biti autoriziran preko portala za prijavu nakon čega će dobiti pristup Internetu. Prilikom prijave na portal moraju se poštivati svi propisi o osobnim podacima RH i EU regulative uz GDPR.

Usklađenje s informacijskom i kibernetičkom sigurnosti i nadogradnja podatkovnog centra sustava prodaje

Projekt usklađenja s informacijskom i kibernetičkom sigurnošću i nadogradnja podatkovnog centra sustava prodaje obuhvaća sljedeće projekte:

- **Softversko rješenje centralnog sustava za upravljanje sigurnosnim događajima unutar informacijskog sustava (SIEM) i uspostavu sigurnosno operativnog centra (SOC)**

Projekt obuhvaća nabavu usluge softverskog rješenja za upravljanje sigurnosnim događajima unutar informacijskog sustava (SIEM) i uspostavu usluge sigurnosno operativnog centra (SOC).

- **Kupoprodaja opreme za proširenje i nadogradnju virtualizacijske platforme na primarnoj i pričuvnoj lokaciji vezano uz nadogradnju ICT sustava Naručitelja**

Oprema koja se koristi na ISPRO strani odvojenog poslovnog sustava je stara i zahtjeva zamjenu. Obnova podrške za opremu nije moguća te ju je potrebno zamijeniti s novom opremom koja će omogućiti brži i pouzdaniji rad sustava, na taj način osigurati će se podrška proizvođača, a u slučaju kvara bit će moguće zamijeniti neispravnu komponentu u periodu manjem od 24 sata.

3.5. HORIZONTALNE MJERE

Mjera 54. Djelotvorno upravljanje ljudskim potencijalima

Ova mjera obuhvaća aktivnosti vezane za razvoj ljudskih potencijala Ministarstva te planiranje i upravljanje ljudskim potencijalima. Ljudski potencijalni jedna su od najvažnijih karika pravilnog i efikasnog funkcioniranja državnih institucija. Kontinuirano unaprjeđenje ljudskih potencijala jedan od prioriteta Ministarstva, a osigurati će se putem definiranja programa i plana izobrazbe za Ministarstvo. Državni službenici dužni su pohađati treninge i seminare kako bi unaprijedili svoja znanja i vještine na odgovarajućim poslovima.

Mjera 55. Djelotvorno i učinkovito upravljanje resursima i poslovnim procesima

Ova mjera podrazumijeva sve aktivnosti i poslove koji se tiču učinkovitog upravljanja resursima baziranom na principima efikasnosti i učinkovitosti, osiguravanja nesmetanih procesa unutarnjeg funkcioniranja Ministarstva na operativnoj razini, te uključuju između ostalog rad

sljedećih ustrojstvenih jedinica te njihove pripadajuće poslove : Glavno tajništvo, Samostalna služba za unutarnju reviziju, Samostalni sektor za vanjske i europske poslove i odnose s javnošću, Kabinet ministra, poslovi Uprave za proračun i financije, prometna inspekcija, Uprava za strateško planiranje i EU fondove (kao Posredničko tijelo razine 1 u okviru Sustava upravljanja i kontrole korištenja EU fondova –Program Konkurentnost i Kohezija - PKK, uključujući i poslove tehničke pomoći) i svi ostali nespomenuti tehnički i pomoćni poslovi ostalih uprava i ustrojstvenih jedinica koji omogućuju djelotvorno funkcioniranje Ministarstva kao institucije.

PRILOZI

Prilog 1. Tablični predložak Godišnjeg izvješća o provedbi provedbenog programa za 2023. godinu

POTPREDSJEDNIK VLADE I MINISTAR

